

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 24. Oktober 1942

Nr. 43

Novi nemški uspehi v Stalingradu

Globok prodor v severni del mesta - Velika tvornica traktorjev „Džeržinski“ v nemški posesti - Livarna topov „Rdeča barikada“ v naskoku zavzeta - Uspešno prodiranje v Kavkazu - Med Donom in Volgo poraženi sovjetski odredi

Weltbild-Gilgese

Na jugu vzhodne fronte se je tudi v preteklem tednu odigravala bitka za Stalingrad z vso srditostjo. Že pretekli četrtek so nemške čete zlomile s pomočjo tankovskih odredov zagrižen odpor boljševikov v hišnih skupinah in na barikadah ter so prodrle globoko v severni del mesta. Letalstvo je nemške napade uspešno podpiralo z neprestanim bombardiranjem boljševiških gnezdišč odpora.

Medtem so v Kavkazu prodrle nemške in slovaške čete v pogodovljenem hribovju nove boljševiške postojanke ter so zavzele 500 oporišč in bunkerjev. Ob Donu so odbile romunske čete lokalne sovjetske napade.

V petek je bilo sporočeno, da so nemške čete jugovzhodno od Novorosij-

ska obkolile in uničile večje sovjetske odrede. V smeri na Tuapse so nemške čete zavzele nove višinske postojanke, ki so za nadaljevanje operacij posebnega pomena. V Stalingradu je neka nemška oklopna divizija prodrila v drznem ponočnem napadu do Volge ter je skupno s pehotnimi odredi zavzela v trdih posestnih bojih severni del tvorniškega predmestja skupno z veliko tvornico traktorjev »Džeržinski«. Tudi v teh bojih je letalstvo odločilno sodelovalo. Ob Donu so medtem madžarske čete izjalovile vse sovražne poskuse izkrcanja. V srednjem in severnem odseku vzhodne fronte je letalstvo z uspehom razbijalo dovoz boljševikov v ozadju njihove fronte.

Po sobotnem poročilu nemškega vrhovnega poveljstva so nemške čete v izbornem sodelovanju vseh vrst orožja v tridih bojih zavzele več postojank v Stalingradu, kjer so vdrle tudi v boljševiško livarno topov »Rdeča barikada«. V sled nemškega sunka proti severu so bile odrezane severozapadno od Stalingrada sovražne skupine, ki so bile kmalu nato uničene. Nemško letalstvo je v teku teh bojev z vso silo razbijalo boljševiške baterijske postojanke ob Volgi. Nemški lovci so pri tem popolnoma izkjučili sovjetsko letalstvo ter so brez lastnih izgub v teku sobote zbili 18 sovražnih letal. V ostalem delu fronte so se vršili samo boji lokalnega pomena.

V odseku Novorosijsk-Tuapse so nemške in zavezniške čete po nedeljskem poročilu, uspešno nadaljevale svoje napadalne operacije. Južno od Tereka je bil odbit nek boljševiški protinapad z velikimi izgubami za sovražnika. V Stalingradu so nemške čete v teku nadaljevanih napadov docela očistile vse dele livarne topov »Rdeča barikada«, ob-

enem pa so vrgle boljševike iz sosednjega dela mesta. Ob vzhodnem obrežju Volge je nemško letalstvo v teku teh kombiniranih operacij razbilo več sovjetskih baterij. Boljševiške sile, ki so bile obkoljene severozapadno od predmestja Spartakovka, so bile uničene. V srednjem in na severnem delu vzhodne fronte v tem času razen lokalnih operacij ni bilo pomembnejših dogodkov.

Po poročilu, ki je bilo izdano pretekli ponedeljek, je bilo pri prodiranju v Kavkazu zabeležiti nove uspehe. V Stalingradu so nemške čete očistile ves zavzeti mestni in industrijski okoliš. Letalstvo je bombardiralo cilje v Stalingradu in okolici, vzhodno od Volge pa boljševiški dovoz. Pri tem je bilo uničenih enajst vlakov, med njimi dva petrolejska vlaka.

V Kavkazu se je po poročilu z dne 20. t. m. poslabšalo vreme. Kljub temu so nemške in zavezniške čete v zapadnem delu Kavkaza zlomile sovjetski odpor na novih utrjenih črtah. Ob Tereku so se izjalovili sovražni protinapadi.

V severnem delu Stalingrada so nemške čete po poročilu od torka zavzele neko nadaljnjo skupino hiš. Borbe okrog očiščenja tvorniškega terena livarne topov »Rdeča barikada« so se v torek še nadaljevale. Medtem je letalstvo bombardiralo močno izgrajena boljševiška oporišča tovarne »Rdeči oktober«. Drugi letalski odredi so medtem v območju Spodnje Volge uničili več transportnih vlakov, nek parnik in šest na tleh se nahajajočih letal. Ob Donu so romunske čete odbile vse sovražne napade.

Po poročilu, izdanem v sredo, je poslabšano vreme že dan poprej oviralo operacije v zapadnem Kavkazu. Kljub temu so nemške čete s pomočjo letalstva zavzele nov teren, potreben za nadaljevanje napadov.

V Stalingradu so se boji istega dne še nadaljevali. Med Volgo in Donom so ponovili boljševiki svoje vehementno razbremenilne napade s pomočjo novih pehotnih in tankovskih odredov. Kljub temu pa so se zrušili tudi ti napadi v ognju nemškega orožja. Pri tem je bilo uničenih 40 tankov. Italijanske in romunske čete so medtem onemogočile več sovražnih poskusov prehoda ob Donu ob velikih izgubah za sovražnika.

Wie verdunkeln

von 19³⁰
bis 6³⁰ Uhr!

PK-Kriegsbericht. Herber (PBZ)

Gefangene in den Straßen von Stalingrad
Immer wieder sieht man in den Straßen der völlig zerstörten Stadt lange Züge bolschewistischer Gefangener auf dem Wege ins Sammellager

Vojna z Anglijo

Malta v ognju nemških bomb - Velika letalska bitka nad egiptovsko fronto - Angleži se ne brigajo več za ženevsko konvencijo

Pretekli četrtek so nemški odredi bojnega letalstva podnevi in ponoči bombardirali razne cilje na Malti. Padale so bombe vseh kalibrov. Nemški in italijanski lovcii so pri tem nad Malto sestrelili 25 angleških letal, od teh pa Nemci sami 18. Dvoje lastnih letal se ni vrnilo.

Nemški hitri čolni so ob angleški obali potopili štiri sovražne parnike s skupno 800 brt. Vsi čolni so se vrnil. V noči na 14. oktober je prišlo v Kanalu do pomorske praske med nemškimi varovalnimi edincami in skupino angleških rušilcev in hitrih čolnov. V trdih bojih je bil eden izmed hitrih čolnov potopljen, pet drugih pa poškodovanih oziroma zapaljenih. En lastni čoln se je potopil. Lahka nemška bojna letala so dan poprej bombardirala važne cilje in naprave ob južno-angleški obali.

Po petkovem poročilu je bila Malta podnevi in ponoči bombardirana s strani nemških in italijanskih odredov, pri čemer je bilo zbitih osem sovražnih letal.

Angleško letalstvo je v noči na 16. oktober napadlo Rheingebiet. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V več krajih je nastala poleg požarov škoda na hišah. 22 sovražnih bombnikov je bilo zbitih na tla.

V soboto se je nadaljevalo bombardiranje Malte podnevi in ponoči. Zbitih je bilo petnajst sovražnih letal ob izgubi dveh nemških letal.

V južni Angliji so lahka nemška letala bombardirala zbirališča izkrcavalnih čolnov, pri čemer jih je bilo šest potopljenih. V noči poprej so bile bombardirane pristaniške in ladjedelniške naprave v Severovzhodni Angliji.

Tudi po poročilu z dne 18. t. m. so povzročile nemške in italijanske letalske sile velika razdejanja na Malti. 12 sovražnih letal je bilo v teku tega bombardiranja zbitih na tla.

Angleško letalstvo je istega dne bombardiralo južni del zasedenega francoskega ozemlja. Francosko prebivalstvo je imelo izgube in manjšo škodo na hišah. Eden izmed bombnikov je bil sestreljen.

Na egiptovski fronti so nemški in italijanski odredi bojnega letalstva napadli angleška zbirališča tankov in tovornih avtomobilov. Štiri angleška letala so bila pri tem zbita na tla. Obenem so Nemci in Italijani nadaljevali bombardiranje Malte. Nemško letalstvo je pa 19. oktobra izvajalo obsežne napade na vojaške cilje vzhodne Anglije.

Po poročilu z dne 20. oktobra se je odigrala nad egiptovsko fronto letalska bitka z močnimi sovražnimi odredi. Nemški in italijanski lovcii so skupno s protiletalsko artilerijo dosegli velik uspeh, ki pa še po prvih poročilih ni točno zajet. Bombardiranje Malte so obenem nadaljevali nemški bombniki. V sueškem zalivu so nemška letala potopila sovražno petrolejsko ladjo s 5000 brt.

Nekaj angleških letal je 20. oktobra napadlo Severno Nemčijo, pri čemer so posamezne bombe povzročile izgube med prebivalstvom ter škodo na hišah. Eno izmed sovražnih letal je bilo sestreljeno.

Na severoafriški fronti so angleški bombniki napadli neko nemško obvezovališče, ki je bilo zelo vidno označeno z Rdečim križem. Operacijski šotor je bil uničen. Med ranjenci in osebjem so nastale izgube. Angleži torej nadaljujejo svoje postopanje, ki se roga mednarodnemu pravu in človečnosti sploh. Vrhovno poveljstvo nemške vojske smatra potemtakem, da angleška vlada ne polaga nikake važnosti na to, da se vzdrže ženevsko konvencijo.

Nemški narod ima sedaj svoj prostor

Velik govor državnega ministra dr. Goebbels-a v Münchenu —

„Našega položaja ni primerjati s četrto vojno zimo l. 1917/18“

Reichsminister dr. Joseph Goebbels je imel nedavno pred Feldherrnhalle v München-u velik govor, v katerem se je dotaknil najaktuelnejših vprašanj sedanje vojne situacije. Govor je tako zanimiv, da prinašamo tudi našim čitateljem njegove glavne misli.

Dr. Goebbels je uvodoma izjavil med drugim, da poseduje nemški narod v teh letih sicer svojo zadnjo toda največjo šanso svoje nacionalne zgodovine. »Mi se borimo za biti ali nebiti. Če zmagamo v tej borbi, nam je odprto vse življenje. Če bi jo pa izgubili, bi s tem izgubili pravico do nacionalne zgodovine. Naši sovražniki so bili dovolj odkriti; povedali so nam, kaj bi imeli potem pričakovati.

Tokrat ne gre zgolj za ideale, tudi ne za prestol ali oltar, tu gre za naše življensko pravo, pa tudi za možnost našega življenja. Mi hočemo spremembo življenskega standarda našega naroda, da se bo nemški narod že končno vsedel k svetovnemu loncu masti. Tu gre za premog, železo, olje in predvsem za pšenico, za vsakdanji kruh na mizi našega naroda.

Mi pa ne zavojujemo dežel samo za to, da bi jih posedovali, mi jih zavojujemo, da bi jih organizirali za naše potrebe. V teh preteklih mesecih smo odsekali desno roko boljševiške vojske. Danes kontroliramo Dnjepr, Don, in ko bo Stalingrad po težkih bojih dokončno v naši posesti, tudi Volgo. Ko bo v danem času končan sunek v Kavkaz, bomo imeli najbogatejša petrolejska polja Evrope v naši posesti. Vojno bo pa dobil samo tisti, ki bo imel pšenico, olje, železo in premog, povrh pa še najjačjo vojsko.

Poprej smo bili narod brez prostora. Tega sedaj ni več. Prostor, ki so ga naši vojaki osvojili, moramo le oblikovati, organizirati in izkoristiti. To traja nekaj časa. Ako pa Angleži zatrjujejo, da izgublamo vojno, ker izgublamo čas, dokazujejo s tako argumentacijo vso svojo neumnost.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Draa, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung zibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Čas deluje samo proti tistemu, ki nima prostora in tudi ne surovin.

Mi danes nismo blokiranci, kajti blokado izvajamo mi. Medtem ko smo mi za bodočo zimo, čeprav tudi samo nekoliko, zvišali prehranjevalne obroke, se trudijo Angleži s tem, da bi pripravili angleško prebivalstvo na nadaljnje omejitve.

Naši sovražniki si v svoji bojazni za življenje bahavo utvarjajo, da bodo takozvane »nemške vojne zločince« po vojni postavili pred sodišče. V tej nameri že sestavljajo pravila za dotično sodišče. V tem prizadevanju jih ne maramo motiti. Kdo ve, ali ne bomo kedarkoli po vojni rabili ta pravila proti njihovim avtorjem. Tako ne preostaja našim sovražnikom nič drugega kot njihovi teroristični letalski napadi. Ti napadi nam vsekakor prizadevajo občutno škodo. S temi svojimi napadi bi Angleži samo radi poskušali omajati moralo našega prebivalstva. To se pravi: na te napade lahko odgovorimo samo kot narod. Ali smo jim kot narod dorasli, potem nam ne morejo ničesar storiti, ali pa jim kot narod nismo dorasli, potem bi Angleži svoj cilj dosegli. Smatram za veliko nesramnost, ako izjavljajo Angleži, da lahko izdržujejo take napade, dočim za to mi nimamo živcev. Noben Nемеc ne misli kaj takega. Naš narod bo prestal tudi te napade.

V ostalem sem pa mnenja, da bi v slučaju, ako bi Angležem na ljubo kapitulirali pred temi napadi, naši otroci, ki so danes stari pet ali deset let, v petnajstih letih gledali s prezirom na nas, in sicer s polnim pravom. Ako je nemški narod nekoč prestal skozi trideset let najgrozovitejšo vojno in je padlo število nemškega prebivalstva zelo nizko v vojni za vprašanje protestantizma ali katolicizma, bomo tudi danes imeli dovolj moči, prestati neizmerno krajšo vojno, ki jo bijemo za naš vsakdanji kruh.

So ljudje, ki vprašujejo, zakaj ne izvajamo maščevalnih napadov. Tem ljudem lahko odgovorimo samo takole: Ker je velik del naših bombnikov pri Stalingradu in v Kavkazu, kjer jih nujneje rabimo. Danes je važneje, da nadaljujemo napad v Kavkazu, da zapremo Volgo in da se borimo v Egiptu, kot da bi na ljubo Angležem razblinjali naše moči. Samo tisti bo zmagal v tej vojni, ki bo znal svoje moči koncentrirati na težišča borbe.

Ko sem bil poslednjič v Rheinlandu, sem bil do dna duše presunjen spričo skoro nepojmljivega moralnega zadržanja našega naroda. Füh-

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Heine (Wb.)

Vom Kampf um Stalingrad.
Sowjetische Zement-Übungsbomben werden von unseren Soldaten zur Abdeckung und als Splitterschutz für den Unterstand verwendet.

Rooseveltov napad na nevtralnost Turčije

Turčija se hrabro otepa ameriškega poseganja v njene zadeve
Turški tisk v obrambi naravnih interesov Turčije

Iz Ankare poročajo: Ameriški prezident Roosevelt, ki mu lebdi pred očmi svetovno gospodarstvo, je prejel te dni iz Ankare diplomatsko brco, ki je besni vojni hujskač nikakor ne more preboleti. Zgodilo se je namreč sledeče: To leto poteka angleško-turška pogodba, po kateri je imela Anglija monopol na dobavo kroma iz Turčije. Kakor znano, pa igra krom pri predelavi železa v jeklo veliko vlogo. Turčija pa te pogodbe z Anglijo ni obnovila, ker si je pridržala v tem pogledu proste roke. Pogodila se je pa na osnovi gospodarske pogodbe z Nemčijo, da bo odslej dobavila krom za potrebe Reicha. Tu se je pa nenadoma oglašil prezident Roosevelt, ki je mnenja, da mora tudi on v tej zadevi spregovoriti besedico. Svojo jezo nad zadržanjem Turčije si je ohladil Roosevelt v trenutku, ko so stopili povabljeni turški novinarji na ameriška tla. Po prezidentovem naročilu so izjavili turškim novinarjem, da so turške dobave kroma Nemčiji naravnost nezasiščana stvar. Amerikanci so tako dolgo pritiskali na turške novinarje, dokler niso odposlali ameriškim željam odgovarjajoče kablograme v svojo domovino.

Odmev v Ankari pa ni izostal. Znani poslanec Sadak je napisal v istanbulskem

listu »Akşam« strupen članek, ki odbija ameriški poizkus vmešavanja v turške zadeve. Sadak je v svojem članku opomnil ameriške prijatelje, da dočla Turčija na osnovi svoje suverenosti in nevtralnosti popolnoma sama glede uporabe njene produkcije. Sadak je obenem pripomnil, da dobiva Turčija za krom iz Nemčije orožje, dočim Amerikanci ne bi mogli nič približno vrednega, dobaviti za turški krom. Ves dogodek je zbudil v Turčiji veliko pozornost, ker je pokazal, kakšno stališče si prisvaja Amerika v svoji politični megalomaniji napram svobodni Turčiji.

Turčija pa ni ozlovoljena samo radi omenjenega slučaja s turškimi novinarji na ameriških tleh. Turška vlada je namreč prosila oba vojna tabora, naj ne otvarjata na turških tleh svojih propagandnih uradov. Amerikanci se niso ozirali na to željo turške vlade in so v svojem propagandnem prizadevanju otvorili v Istanbulu velik »Informacijski urad«, obenem pa so skušali z velikimi denarnimi obljubami pridobiti uradnike Anatolske agencije za sodelovanje s tem ameriškim informacijskim uradom. Turški tisk je zabeležil tudi to nesramnost Amerikancev, ki jo odklanja vsa turška javnost. Vodilni listi Turčije, med njimi

rer je nekemu pomorskemu mestu več kot enkrat ponudil evakuacijo žena in otrok. To mesto je ponudbo s ponosom odklonilo. Ako to mesto zamore prenašati mnoge letalske napade, mislim, da bodo druga mesta lahko prenesla tudi maloštevilne napade. (Viharno pritrjevanje).

To nas nikakor ne sme premotiti. Ves naš položaj se je do tal spre-

nil. Nikakor ga ni mogoče primerjati s četrto vojno zimo leta 1917/18. Takrat smo se nahajali pred zimo podzemljice. Danes se nahajamo v srečnem položaju zvišanja prehranjevalnih obrokov. Naš prehranjevalni položaj se bo polagoma zboljšal. Iz nemaničev so nastali medtem že posestniki in posestniki se vedno bolj in bolj izpreminjajo v nemaniče.»

Ameriške skomine po Madagaskarju

Churchill je prehitel Roosevelta - Amerikanci ozlovoljeno kritikujejo angleške operacije na Madagaskarju

Iz Pariza poročajo: V Vichyju se je izvedelo iz krogov, ki so blizu tamkajšnjemu ameriškem poslaniku, da je ameriška vlada zelo ozlovoljena nad angleško akcijo na Madagaskarju. Amerikanci kritikujejo zbadljivo dosedanji potek angleških operacij na Madagaskarju ter poudarjajo, da bi bili morali Angleži premagati Francoze že v prvih štirinajstih dnevih, to tembolj, ker so imeli Angleži glavno luko, Diego Saurez, že poprej v svojih rokah. V resnici pa vojni pohod Angležev na Madagaskarju še sedaj ni končan, čeprav je poteklo že osem tednov. Amerikanci pravijo, da so Angleži na ta način zopet izgubili na svojem ugledu ali prestižu. Krivdo si lahko pripisejo sami, ker so se »premalo pripravili« in »prenaglo začeli«.

Ker govore Amerikanci istočasno tudi o nekem »ameriškem načrtu« glede Madagaskarja, je ameriška jeza povsem razumljiva. Amerikanci so nameravali

sami zasedi Madagaskar, ker zastopajo v Washingtonu mnenje, da je treba Indijski ocean z ozirom na drugod izgubljene pozicije proglasiti kot »ameriško morje«. Tako torej tvori Madagaskar del stalne ameriško-angleške kontroverze o Afriki. Ob zapadno-afriški obali se pripravljajo Angleži in Amerikanci samo še za takozvana »področja upliva«. Na Madagaskarju je vsekakor Churchill prehitel Roosevelta, slično kakor na St. Pierre et Miquelon-u ob novofundlandijski obali. Rooseveltova jeza je tem večja, ker je imel Madagaskar po njegovem načrtu igrati veliko vlogo v ameriškem uplivu na južnoafriški politiko. Sicer pa bodi samo mimogrede omenjeno, da se je za Madagaskar zanimal tudi južnoafriški ministrski predsednik general Smuts.

Medtem pa Angleži še vedno niso prodri francoskega odpora pri mestu Ambositra na Madagaskarju. V Vichyju poudarjajo uradno, da borbe še niso končane.

Ameriško izkrcanje v Liberiji

Amerikanci iščejo na afriški obali strateške prednosti, ki bodo Angležem nekoč še neprijetne

Kakor poročajo iz New Yorka, je odposlal prezident Roosevelt ameriški ekspedicijski korpus v Liberijo. Ameriške čete so se medtem že izkrcale v glavnem mestu in ob najvažnejših obalnih postojankah. Zedinjene države so že več mesecev poudarjale v vabljenem in v groznilnem smislu, da jim je mnogo do popolnega zavojevanja Liberije. V Londonu so bili sprčo ameriškega izkrcavanja

»Taaviri Efkiara«, objavljajo iz ameriških oficijoznih mesečnikov članke, v katerih prikazujejo Amerikanci demokratično sliko bodočnosti: Turčije, ki so jo spodili iz Tracije ter porinili proč od obale Egejskega morja, dočim sedijo v Dardanelških ožinah — boljševiki... Turški listi se tudi niso ustrašili objave grožnje, ki jo je izustil ameriški admiral Stirling, ki je dejal, da je treba z orožjem odpreti morske ožine. Tako si Amerikanci zamisljajo uničenje turške nevtralnosti, da bi tako lažje pomagali boljševikom. Turški tisk je svoje čitatelje dobro pripravil na vse ameriške lumparije. Vsekakor ima turška javnost zelo dober čut za političen takt, prav tako pa tudi zelo jasne pojme o čuvanju nevtralnosti. Sedaj so v Ankari spoznali proti komu bo treba braniti turško nevtralnost.

baje iznenadeni, obenem pa zatrjujejo, da je pričakovati pristopa Liberije v tabor zaveznikov in da se bo Liberija slično kot v prvi svetovni vojni, udeležila vojne proti Nemčiji.

Liberija, republika zamorcev, leži med angleško kolonijo Sierra Leone in med francosko kolonialno posestvom v Zapadni Afriki. Večina zamorcev se bavi s kmetijstvom. Vodilno plast tvori kakih 15 tisoč liberijancev, ki se udeležujejo kot uradniki, trgovci in nastavljenici. Že leta 1927, je bila Liberija na osnovi posebne pogodbe postavljena pod zaščito Zedinjenih držav. Domneva se, da so Amerikanci poslali svoje čete v Liberijo v glavnem iz gospodarskih razlogov. Silno rodovitna Liberija še namreč ni izkoriščena. V njenih prašumah se nahaja ogromno število kokosovih in oljnih palm, pa tudi kopro pridobivajo Liberijanci. V zadnjih letih so Amerikanci pridobili koncesije za nasad sedem milijonov dreves kavčuka. Liberija poseduje razen tega še

Ni še znano, kaj nameravajo Amerikanci s svojo ekspedicijo v Liberiji. Nedvomno bodo ameriške postojanke ob tem delu zapadnoafriške obale danes ali jutri neprijetne — Angležem.

Im Sumpf südöstlich des Irmensees

Von Kriegsberichterstatter Kurt Manch

PK. Seit mehr als einem Jahr stehen wir nun in den undurchdringlichen Sumpfwäldern südostwärts des Irmensees. Wir sahen es Herbst, Winter, Sommer und wieder Herbst werden. Immer neue Truppenmassen warfen die Sowjets in dieses Sumpfigebiet, das für die Verteidigung ideale Voraussetzung bietet. Hier nutzt die Karte nichts mehr, und selbst der Kompaß versagt, wenn es gilt, einen Weg durch den Sumpf zu finden. Besondere Kennzeichen müssen angebracht werden, damit man die Wege vom Regiment zu den Bataillonen, vom Bataillon zu den Kompanien findet. Ein Schritt vom kaum erkennbaren Sumpfpfad abweichen kann den Tod bedeuten. Immer wieder glitscht der Stiefel bis über den Schaft in den Morast, und die braun-grüne Drecksuppe läuft oben in die Knobelbecher. Manchmal sinkt man bis zur Brust ein, und nur mühsam paddelt es sich wieder heraus.

Mann gegen Mann im Kessel

In diesem undurchdringlichen Dschungel hatte sich eine Kräftegruppe des Feindes eingenistet. Es gelang, sie von ihren Verbindungen abzuschneiden und in Stärke von zwei Brigaden einzukesseln. Diese zwei Brigaden wurden durch konzentriertes Feuer aller Waffen immer mehr zusammengedrängt, bis nur noch einige hundert Mann übrig blieben. Aber was bedeuten in diesem Gelände 100 Gewehre! Man kann den Sowjets nicht mehr mit schweren Waffen zu Leibe rücken, denn der Kessel ist so klein und die einschließenden Kompanien sind dem Feind so dicht auf den Leib gerückt, daß jede Granate in diesem Sumpfwald zugleich die eigenen Leute gefährden würde. So muß Mann gegen Mann gekämpft werden, wobei der Verteidiger alle Chancen für sich hat. Er kann gut getarnt im Busch liegen und den Angreifer auf wenige Meter herankommen lassen, um erst dann das Feuer zu eröffnen. Und doch muß es getan werden! Der Angriff wird befohlen, denn der Kessel soll endgültig bereinigt werden. Über Stukatrichter geht es vorwärts. Hier haben in der vorigen Woche starke Sowjetkräfte gelegen. An den Rand der Stukatrichter haben sie ihre Bunker gebaut, sich immer wieder eingegraben. Jetzt liegen im Wasser der Trichter die grünen, gedunsenen Leichen und verbreiten einen pestilenzartigen Gestank. Unsere Artillerie hat diese vorletzte Widerstandslinie buchstäblich ungepflügt. Granattrichter neben Granattrichter. Überall liegen Uniform-

DAS DEUTSCHE LIED

AM
24./25.
OKTOBER

LIEBESLIEDER

KRIEGSWINTERHILFswerk 1942/43

Spodnještajerci!

Prispevajte pri cestni zbirki, ki se vrši v soboto in v nedeljo, dne 24. in 25. oktobra 1942 v vojno zimsko pomoč

(Kriegswinterhilfswerk)

stücke und Ausrüstungsgegenstände der vernichteten Sowjets herum. An den vielen Stahlhelmen erkennt man, daß es sich um eine besonders gute Truppe handelt. Gefangenenaussagen bestätigen es. Keiner der Eingekesselten ist unter 30 Jahre alt. Alles langgediente Soldaten, viele Aktive. Die Bereitstellung mitten im weglosen Sumpf geht schnell voran.

Die Schützen des Hanseatischen Traditionsregimentes, die hier zum Angriff antreten, sind durchweg ertauerte Krieger. Es ist ihr Schicksal, von heute auf morgen an einen anderen Abschnitt geworfen zu werden. Nun stehen sie seit Wochen im Sumpfwald südostwärts des Ilimensees, und viele sagen, dieser Kampf sei das Schwerste, was sie bisher erlebten. Die meisten haben Anzeichen. Die rote Bänder des Eisernen Kreuzes sind bei ihnen grau und verblichen, das silberne Infanterie-Sturmabzeichen ange dunkelt und die schwarzen Verwundetenabzeichen blank geschnitten, so daß sie golden blinken. Alle tragen die Ostmedaille, Sinnbild ihres Heldentums in Schnee und Eis, jener Kämpfe und Entbehrungen, die sie nie vergessen werden. Auch das Ritterkreuz findet man in dieser Truppe häufiger als sonst. In einer Kompanie tragen es gleich zwei Unteroffiziere.

Das gab es noch niemals

Die Stunde des Angriffs ist da! Langsam geht es durch den Sumpf vorwärts. Alle Sinne arbeiten angestrengt. Hier darf man sich keine Sorglosigkeit leisten, sie würde tödlich sein, denn überall lauert der Feind. Und doch hat die deutsche Führung für eine Überraschung gesorgt. Sie hat es zustande gebracht, Panzer einzusetzen. Als die Sturminfanteristen davon hörten, wollten sie es zunächst nicht glauben. Panzer im Sumpf — das könnt ihr uns nicht erzählen, meinten sie. Und doch war es so. Pioniere hatten durch den Sumpf in mühevoller Arbeit einen Knüppeldamm geschlagen. Und jetzt rollen die Panzer heran, drei, vier, fünf! Das Herz der Infanteristen lachte. Panzer hier, Panzer im Sumpf! Das hatten sie noch nicht erlebt, das war noch nicht dagewesen. Die Sowjets waren noch mehr überrascht. Nachdem unsere schweren Waffen sie in dem unübersichtlichen Gelände nicht mehr packen konnten, hatten sie wieder Oberwasser bekommen. Umso verheerender war die Wirkung der ersten Schüsse. Schon als sie das mahlende Gedröhn der stählernen Kolosse hörten, kamen die ersten Oberläufer. Einer, ein Sergeant, glaubte, sofort maskiert zu werden. Er wunderte sich, als man ihm eine Zigarette gab. Er wunderte sich mehr, als er Brot und einen Schluck Tee bekam. Nun gab es für ihn keine Hemmungen mehr, er wollte seinen Männern, die nur durch den brutalen Terror eines jüdischen Kommissars zu weiterem sinnlosem Widerstand angestachelt worden sind, die Wahrheit über

Neumnost večja kot njih patriotizem

Srbski diplomat je ostro obračunal s Simovićevo kliko - Zločinci, ki imajo na vesti usodo srbstva

Bivši srbski in pozneje jugoslovanski poslanik v Parizu, St. Petersburgu in Bernu, dr. Miroslav Spalajković, je napisal te dni članek, ki karakteristično osvetljuje dogodke v marcu leta 1941., ko je Simovićevo zločinska klika s svojim državnim udarom zapečatila usodo srbstva. Vsak trezno misleči politik je vedel v tistih dneh, da je prišel začetek konca nekdanje Jugoslavije. Popolnoma jasno pa je tudi bilo za vsakogar, da Simović in njegovi pajdaši niso igrali nikake samostojne vloge. Bili so le lutke v rokah Angležev in Amerikancev.

To mnenje potrjuje tudi dr. Spalajković v svojem članku. Dr. Spalajković piše uvodoma, da se je v februarju in marcu leta 1941. prepričal na osnovi večkratnih razgovorov s takratnim knezom-namestnikom Pavlom, da je knez namestnik zasledoval v zunanji politiki izključno interese Jugoslavije, akoprav je osebno simpatiziral z Angleži. To velja tudi še za dobo po sklepu kronskega sveta, da Jugoslavija podpisuje Trojni pakt. Angleži so se pa do zadnjega trenutka sila trudili, da bi preprečili podpis pakta. »Ko se je tudi to izjalovilo«, piše dr. Spalajković, »so segli k zadnjemu sredstvu, državnemu udaru, ki je bil že pripravljen.« Dr. Spalajković je mnenja, »da so jugoslovanski politiki, pa tudi tisti, ki so se kot prvi podali v Simovičev tabor, dobro vedeli, da je bil pristop Jugoslavije k Trojnemu paktu edina možna rešitev. Vsakdo je moral vedeti, da srbski narod z ozirrom na žrtve v prvi svetovni vojni, ne more sprejeti še novih in morda večjih žrtev«. Zato je bila po Spalajkovičevem mnenju sveta dolžnost srbskih politikov in srbske inteligence, brigati se za usodo naroda.

Spalajković je v svojem članku ostro

die Deutschen sagen. Dieser Kommissar hielt ein Widerstandsnest zusammen. Dieser Jude aus Odessa hatte, wie ein gefangener Unterarzt berichtete, die schwer verwundeten Sowjetarmisten eigenhändig erschossen. »Um sie nicht in die Hände der Deutschen fallen zu lassen« — wie er zynisch erklärte. Aber auch diese letzte Feindburg im Sumpf muß fallen. Obwohl die Sowjetartillerie, durch Funk mit den Eingeschlossenen in Verbindung stehend, jetzt wahllos ihre Granaten herüberschickt, wobei die eigenen Leute stärker gefährdet sind als unsere Schützen, geht es unaufhaltsam vorwärts. Die Panzer haben eine entscheidende Bresche geschlagen, jetzt sind die Infanteristen nicht mehr zu halten. Einige Offiziere und Politruks wehren sich bis zum Letzten, andere geben den sinnlosen Kampf auf.

obračunal s takratnimi jugoslovanskimi politiki, ki po njegovem mnenju niso izpolnili svoje dolžnosti. »Njihova neumnost je bila večja, kot njih patriotizem, ambicija pa jačja, nego glas vesti.«

Mnenje imenovanega srbskega diplomata, ki je dobro poznal nekdanjo jugoslovansko vladno politiko, zaokrožuje sliko, ki so si je doslej o tem državnem udaru in o samomoru Jugoslavije napravili vsi objektivni opazovalci. Spalajkovičevi spomini imajo klenčno samo zgodovinsko vrednost, vsekakor pa jih je smatrati za prispevek k pojasnitvi današnje situacije v Srbiji.

Sposobnost bo zmagala!

Potek sedanje vojne je vsemu svetu dokazal, da sedijo v Angliji in v Zedinjenih državah Severne Amerike na vodilnih položajih večinoma malo sposobni ljudje. Od izbruha sudetske krize in vse do današnjega dne so vodilne osebnosti imenovanih držav pokazale, da svojim nalogam niti v mirnem času ne bi bile dorasle, še manj pa v vojni, ko imajo v svojih naspornikih same izbrane velemože, ki dajejo inicijativo za vsa vojna in mednarodno-politična dogajanja. V mirnem času, ko v Angliji in Ameriki zadostuje, če visokoblagородni lordi in bogati plutokrati z nekoliko milostno podčakanimi podpisi, ki jih stavljajo na rešene spise, opravijo svoje službene dolžnosti, ni težko biti minister, admiral, general ali podobna »visoka zverina«. Danes, ko se je angleškemu poveljniku meriti z nemškimi, japonskimi in italijanskimi, ki so seveda čisto drugega kova, je vse to seveda drugič.

Vzroki, da Anglija ne razpolaga niti v politiki, niti v državni upravi, še manj pa v oboroženi sili vsaj z nekoliko zmognimi glavami, so na dlan. Konzervativnost Angležev, ki jo sami imenujejo tradicijo, sloni na že davno preživeli in degenerirani aristokraciji in je to glavna ovira, da ljudstvo nima boljših voditeljev. Pradavna miselnost Angležev, da je njihovo plemstvo poklicano, da si lasti nekakšen monopol do vodstva ljudstva, je zapah, da ne pridejo sposobnejši v ospredje. Znano je, da so veliki možje redki, ki pa zato ustvarjajo iz vrst svojih sodelavcev tudi dobre učence, če že ne vedno enakovredne naslednike. V Angliji pa je že od pamtiveka otrok plemenitega rodu določen za politika, diplomata, ministra, admiral, generala ali podkralja kake kolonije, ne ozirajoč se pri tem na to, ali je mladi lord za to službo tudi sposoben. Že davno močno z

Untersteirer

! Lerne und sprich deutsch, denn nur dann kannst Du endgültiger deutscher Staatsangehöriger werden!

Spodnještajerc

! Uči in poslužuj se nemščine, ker le potem lahko postaneš končnoveljaven nemški državljan!

Obmejno prebivalstvo Spodnje Štajerske je zvesto Führer-ju in Reich-u

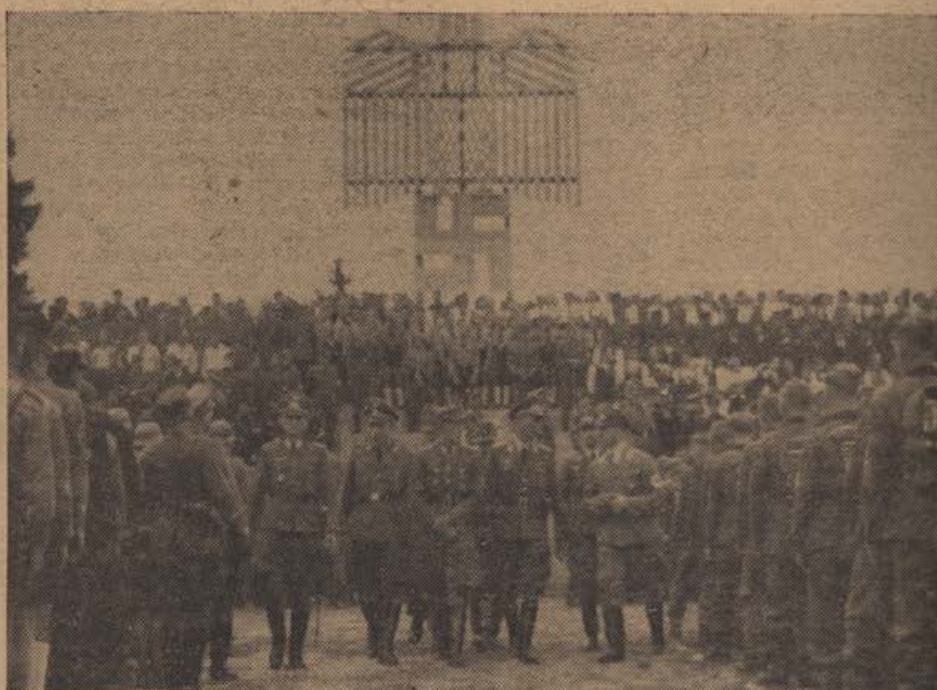
Sijajen potek Kreistag-a v Rann-u, katerega se je udeležilo 10.000 ljudi

V soboto, dne 17. in v nedeljo, dne 18. oktobra 1942 je Kreis Rann imel svoj Kreistag ali okrožni dan. Prireditev, ki je bila dobro pripravljena, je obiskalo 10 tisoč oseb ter tvori zaključek v nizu prirejanja okrožnih dni na Spodnjem Štajerskem. Že ob okrožni meji so slavcioki in napisi pozdravljali udeležence, kraji ležeči ob prometnih žilah, so pa bili v celoti v zastavah in zelenju. Najlepše se je seveda okrasilo okrožno mesto. Girlande in zastave so ga oblekle v praznično oblačilo. Prebivalstvo iz okolice je prihajalo na vozovih v zelenju in zastavicah, prepevajoč vesele pesmi ali pa svirajoč s svojimi glasbili. Težko je mesto Rann imelo že kedaj tako število obiskovalcev v svoji sredini. Zbralo se je tuka ob izlivu rek Gurk in Save nemško ljudstvo, ki ga je življenje kot inozemske

židovsko krvjo pomešana izživela kasta angleške aristokracije je dobavitelj kandidatov za vsa najvišja mesta imperija. Iz teh oholih, domišljavih krogov, ki so se radi predobrega življenja na račun ljudstva že davno pomehkužili in kakor rečeno, tudi izživeli, ter do neke meje celo poidijotili, že dolgo ni izšel mož, ki bi si bil ustvaril dobre naslednike. Znane so dedne bolezni pri najvišji gospodi v samih krajevih palačah. V kolikor prihajajo v državnem vodstvu v ospredje angleški plutokrati, ki so seveda še bolj pomešani z židovsko krvjo, v kolikor niso že poangleženi židje, tudi ne razpolagajo s talentiranimi ljudmi.

Vzgoja angleških sinov gornjih plasti, ki vladajo in izkoriščajo skoraj dve tretjini zemlje, je prav slaba priprava za najvišje državne funkcionarje. Merodajna namreč ni sposobnost, nagnenje itd., temveč poreklo. Sin grofa, ki bi v mnogih slučajih po vsem najbolje odgovarjal za kakšnega pastirja, je že v zibelki določen za bodočega ministra, generala ali maršala, večkrat celo za več takšnih položajev skupaj. To je angleška tradicija. Pri takšni izbiri najvišjih voditeljev se res ni čuditi, da današnji vodilni možje Anglije niso v stanu, meriti se z voditelji v nasprotnem taboru. V tem je pač razen drugih s tem povezanih okoliščin iskati razloge za katastrofalne poraze, ki jih je Anglija doživela v tej vojni.

V Zedinjenih državah Severne Amerike sicer nimajo rojenih plemenitašev, pač pa poznajo denarno aristokracijo — po našem plutokracijo — in posebno vrsto se domišljajoče aristokracije, ki je v službi plutokracije in se po njenih navodilih za njo bavi s politiko in državno upravo. To so predvsem ljudje, kakor sta na primer Roosevelt in Willkie, ki jih poznamo kot vodilne osebnosti obeh pomembnih velikih ameriških političnih strank s svojimi priveski vred. Ameriški vodilni glavarji torej niso sinovi baronov in tudi ne vedno sinovi ministrov in generalov. Ker je pa življenje v Ameriki v marsičem drugačno od evropskega ali azijskega, se seveda tudi ameriški ministri in admirali razlikujejo od osovinskih. Kakor smo že večkrat poudarili, imajo le gotovi narodi predpogoje za dobre vojaške in hkrati za dobre vojaške in mornariške poveljnike. Med temi narodi seveda Amerikancev ni. Zato tudi nimajo

Der Bundesführer nach der Großkundgebung

Nemce utrdilo ter v obmejnih bojih ojeklenilo. Skupnost naseljencev iz Gottscheeja, Besarabije, Südtirol-a in Spodnje Štajerske je učinkovala simbolično, predstavljajoč enotnost Nemcev, ki stoji sedaj pod enim samim vodstvom ter je pripravljeno povelja svojega voditelja tudi izvrševati.

V poznih sobotnih popoldanskih urah se je na vseh prostorih in trgih začelo veselo sviranje. Razstave so si ljudje pridno ogledovali. Mladina in brambno moštvo je prepevajoč korakalo po ulicah. Zvečer so predvajali film stranke »Der Triumph des Willens« ali »Zmagoslavje volje«, v dvorani okrožnega vodstva pa Anzengruber-jevo igro »Der G'wissenswurm« ali »Črv vest«. Na grajskem dvorišču je sviral godalni kvartet, skupina deklet je pa prepevala.

Med mnogimi častnimi gosti se je opazilo tudi Regierungspräsident-a dr. Müller-Haccius-a in Oberarbeitsführer-ja Kaufmann-a.

Razstave so potrdile poročila o uspehah okrožja. V hiši okrožnega vodstva je umetnostna razstava. Razstava Hans von Gagern-a prikazuje dela nedavno premrlega domačega slikarja. V lastnem

in ne morejo imeti dobrih poveljnikov. Najbrž Zedinjenim državam to tudi nikdar uspelo ne bo, da bi imele sposobne poveljnike in dobro oboroženo silo. Dosedanji porazi, ki so jim jih prizadejali japonski admirali in generali, so dovolj zgovorljiv dokaz o tem. Po sodbi evropskih in japonskih vojaških strokovnjakov je ameriški oficir uniformiran civilist, ki je prav malo vojaškega v njem. V tem so tudi vzroki izgubljenih bitk z Japonci. Nezmožnost voditelja pomeni mnogo, če že ne vse.

Gotovo ni treba vzporejati ter popisati zmožnosti in uspehe vodilnih oseb v državnem in vojnem vodstvu sil osi v

prostoru so razstavljena dela pisateljev iz okrožja Rann. Imena teh mož so znana daleč preko mej okrožja in njihove domovine. Zgodovinar Johann Weikhardt, Freiherr von Valvasor je živel in umrl v Gurk-u. V Montpreis-u rojena Anna Wambrechtsammer, ki je sestavila kroniko grofov, ki so vladali v Cilli-ju, je isto pisala v okrožju Rann. Anastasius Grün, ki je že nekdanji veliki Nemčijo, je pokopan pri Thurn-u am Hart. V obmejnem gradu Mokritz je Friedrich von Gagern začel svojo pisateljsko kariero. Njegova dela »Straße« (»Cesta«) in »Ein Volk« (»Narod«), so knjige, ki ležijo na častnih mestih po nemških knjižnih omarah. Upodabljajoči umetniki okrožja Ernst Stower, Franz Stippe, Emil Petek in Eugen Haller prikazujejo v treh prostorih svoja umetniška udejstvovanja. »Drei Jahrtausende bodenständige Kultur« (»Tritisočletna kultura na domači zemlji«) je ime razstave, ki razkazuje historične najdbe iz okrožja. V tej živi razstavi je dokaz, da je ta zemlja staro kulturno področje, da je to germansko-nemška dežela, odkar živijo Germani v Evropi.

V ljudski šoli je razstavišče storitev

dokaz, da so izgledi za poraz Anglije in Zedinjenih držav Severne Amerike v tej vojni sigurni. Na strani sil osi stojijo v vodstvu sami, iz vrst najboljših, izbrani odličnjaki, duševno, splošno-obzorno ter strokovno najboljše izvežbani veleumi, v nasprotnem vojnem taboru pa prazne glave, ki jih še med povprečneže ni možno uvrstiti. Sposobnost poveljnikov na strani sil osi bo pač premagala nezmožnost. Takšen je zakon narave. Kakor je naravno, da bo nemška nadarjenost Sovjetiji zlomila tilnik, tako se bosta po naravnih zaključkih pod udarci sil osi zrušila Britanski imperij in ameriška plutokracija.

organizacije Steirischer Heimatbund. Dve tabli prikazujeta število delavcev v glavnih podjetjih v razmerju s številom v bivši Jugoslaviji. Hkrati je vidno, kakšen obseg zavzema zdravniška pomoč, odkar je Spodnja Stajerska zopet osvobodjena. Razstavljen je tudi statistični pregled o vseh industrijskih in obrtnih panogah okrožja. Prvo mesto zavzema rudarstvo. Tvrdka Energieversorgung Südsteiermark je v ljudski soli uredila cel rudnik v zmanjšani obliki, ki demonstrira premogovni rov, premogovno progo, jamsko razsvetljava ter reševalne možnosti v slučaju rudarskih nezgod v rovu. V posebni sobi se lahko vidi vrste premoga, ki ga pridobiva neka tvrdka. Drugo podjetje razkazuje zopet vrste premoga in kremenino, ki tvori glavni material za izdelavo stekla. Geološko stanje revirjev se lahko vidi iz stenskih slik. Poklic rudarjev ter razvoj in napredovanje v istem je tudi prikazano.

Razstavljen je statistika o mladini poroča o 44 ljudskih in 4 glavnih šolah s 7702 otroci. Ta šolska deca je nabrala za fronto 1.496.43 kg suhih zdravilnih rastlin. Za novo predelavo je nabrala 15.910 kg starega papirja. Samo 16 šol je nabralo 10.750 kg starih cunj za izdelavo novega prediva. 27 šol je pomagalo pri spraviljanju kmečkih pridelkov ter napravilo 82.753 delovnih ur. Učenci 24 šol so prištedili 15.000 RM.

Ročna dela učenk ljudskih in glavnih šol omogočajo vpogled v delovanje ročno-delnih ur. Obleke, krilca, rokavice, nogavice itd. so spričevala spretnosti rok spodnještajerskih šolar. 152.000 RM se je izdalo za izboljšanje šolskih poslopij. Podučljiv je ogled razstavljenih šolskih zvezkov s pesmimi, sestavki in rizbami mladine. Model letala je za mladino najbolj privlačen. Učnih tečajev nemščine so učitelji priredili v okrožju 153 za 5610 udeležencev. V podeželskih poklicnih šolah so poučevali 7809 učnih ur.

Razstava brambnega moštva daje vpogled o formaciji štandarte. Tam je ponosno postavljen pregled tistih mož iz okrožja Rann, ki so se v svetovni vojni 1914-1918 odlikovali. Število hrabrostnih svetinj in sicer ena zlata, 78 srebrnih prvega razreda, 251 srebrnih drugega razreda in 404 bronaste hrabrostne svetinje so si takrat prbrorili člani brambnega moštva štandarte Rann.

V okrožju Rann, ki je radi pre- in naseljevanja začel pozneje z zbiranjem za vojno zimsko pomoč 1941/42, je nabiralni uspeh v vsoti 211.021.33 RM nad vse pažnje vreden. Iste ocene je vredna vsota 95.508.77 RM, ki jo je okrožje nabralo za Nemški Rdeči križ. Za ta denar se je v samem okrožju Rann izdalo 54.234 vrednostnih listov ter podprlo 20.096 oseb. Ogled razstave »Mutter und Kind« (»Mati in otrok«) omogoča pregled pomoči, ki jo je od te ureditve v okrožju dobilo 1188 oseb.

»Umivalnica in igralnica v otroškem vrtcu« je razstavni oddelek, ki v reliefu prikazuje otroške vrtce, katerih je danes že 24, napram trem, pod bivšo Jugoslavijo. Povprečno je v okrožju obiskalo 2847 otrok otročje vrtce, katerim se je izdalo 190.20 porcij hrane v vrednosti 91.228,51 RM. V igralnici je polno igračk, da ogledovalec dobi vtis, kakor da je prišel v pravično sobo. Prav lepo je v okrožju Rann preskrbljeno za malčke.

Nadaljnji oddelek razstavišča obiskovalcu poroča, kaj se je v okrožju storilo za telesno vzgojo, koliko in kakšne knji-

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Ohlenbostel (Wb.)

Nachschub rollt im Staub der Rollbahn.

Die Leistungen der Transporteinheiten des Heeres verdienen höchstes Lob. Tag und Nacht, bei jedem Wetter, auf jeder Straße haben die Fahrer der schweren Lastwagen dafür gesorgt, daß den Kameraden da vorn nichts fehlt.

ge so narodu na razpolago in kako pridno sega naše ljudstvo po dobrem čtivu.

Na prireditvenem travniku je kmetijska razstava, ki bi se jo lahko imenovalo vzgoja, razbistrilo in računsko poročilo. Spodnještajerski kmet se uči racionalno obdelovati zemljo itd. Tudi lovske razstave ni manjkalo. Kraji v okrožju Rann so dobra lovišča. Zato je tudi Hans von Gager svoje umetniško udejstvovanje posvetil lovu.

V nedeljo zjutraj so godbe skrbele za budnico v Rann-u. Ljudske množice so hitele k jutranji proslavi na trato preko reke Gurk. Prostor ima lepo lego. Razjambora, ki je bil tam postavljen, je zaplapolala zastava. Oglasile so se fanfare. Prispel je Bundesführer. Skupna pesem »Die Morgenfrühe ist unsere Zeit« je odmevala po višinah. Sledil je izrek, nakar je stotine grl zapelo »Kameraden hebt die Fahnen«. Po bobnanju in izreku, ki je bil namenjen zastavi, se je ista dvignila po jaboru. Po Führer-jevi besedi je odmevala »Alle stehen wir verbundene«. Nato je govoril Pg. Lackner o velikih nalogah obmejnih čuvajev. Svoj govor je zaključil: »Vsi moramo braniti in čuvati stebber na jugovzhodu Velike Nemčije«. Z besedami »Deutschland heiliges Wort« se je jutranja proslava zaključila.

Za veliki govor Bundesführer-ja se je že davno prej zbralo vse polno ljudi. Pomešani Spodnještajerci, južni Tiroleci, Gottschee-jevi itd. so stali kot živo ogledalo okrožja Rann in njegovega prebivalstva.

Bundesführer Steindl je pred 10.000 poslušalci iz vseh krajevnih skupin okrožja še enkrat orisal njegov nemški značaj. Posegajoč v zgodovino, je podčrtal stoletja trajajoče skupno življenje Nemcev in Spodnještajercev, ki se je začelo motiti od zunaj šele v drugi polovici prejšnjega stoletja. Do poloma v jeseni leta 1918. se je Spodnještajerc še nekako otesal Ljubljane, Prage in Moskve, od katerih ni hotel ničesar vedeti ter se izogibal panslavistični agitaciji. Tudi tuja vladavina je samo prepleskala nemško izpoved Spodnještajercev. Ljubljana nikdar ni mogla odpraviti želje Spodnještajercev po

povratku v naročje nemštva. Danes so Spodnještajerci zopet združeni z Nemci na nemških tleh. V okrožju Rann, kjer živijo Nemci iz vseh dežel Evrope v svoji novi domovini, so najbolj trden in najbolj varen obmejni pas na jugovzhodnem vogalu Reich-a. Govornik se je bavil tudi s potniki med dvema svetovoma, ki bi si radi zavarovali svoje hrbtenice. K temu je jasno orisal potrebo nemške zmage. Saj je nemški vojak vedno pokazal, da je najboljši na svetu, da ima najboljše orožje in najboljše poveljnike. Nemška fronta je nepremagljiva. Nepremagljiva je pa tudi domovina, kjer sta kmet in delavec mobilizirala svoje sile. Naše geslo se glasi: »Delati in bojevati se za Nemčijo«.

Mimohod častnih formacij in oddelkov organizacije Steirischer Heimatbund je zaključil Kreistag, ki je predstavljal mogočno priznanje obmejnega prebivalstva k Führer-ju in Reich-u.

Otroci so staršem v srečo in veselje

»Wer ohne Kinder lebt, der weiß von keinem Leid, wer ohne Kinder stirbt, der weiß von keiner Freud.« Če prevedemo ta izrek tedna NSDAP v našo govorico, se glasi kakor sledi: »Kdor živi brez otrok, ne pozna žalosti, kdor umre brez otrok, ne ve, kaj je radost.«

V povedanem izražene misli držijo na celih črti. Starši, ki rodijo in vzgojujejo otroke, imajo že predno je njihov otroček zagledal luč sveta, vse polno brig in skrbi za bližajoči se porod. Treba je pripravljati marsikaj za sprejem in začetno življenjsko dobo novorojenčka, da se ne omenja še stroškov, ki jih tak paglavček lahko povzroča že, ko se še nahaja pod maternim srcem. Nepopisno je delo, ki ga mora opravljati mati novorojenčka od ure rojstva pa do dneva, ko dete začne hoditi. Cele knjige bi se lahko spisalo o delu, storitvah in trudu, ki ga opravi mati, ki se res briga in muči, da pride njen otrok na noge. Ra-

zen naravnih in normalnih težav, ki jih prvi otročji razvoj povzroča, so izredni primeri otroških bolezni, pa najsi gre samo za preprečevanje istih ali pa za zdravljenje, najbolj občutni. Samo mati, ki v globini svojega srca čuti in se miselno popolnoma zaveda, da je otrok, ki ga je rodila, njeno najbližje in najdražje živo bitje, je v stanu, vse težave okrog prve vzgoje, dejanja in negovanja opraviti tako, kakor je treba in da je to za njo in za otroka pravilno in v redu. Najdejo se matere, ki dobesedno vsaj prvo leto otročjega življenja vse svoje sile posvetijo samo negi, čuvanju in kratkočasenju svojega otroka. Nепrestano ga vozijo v vozičku, zibajo v zibelki, nosijo na rokah, čuvajo na krilu itd.; pri vsem tem se pa res materinsko pogovarjajo z njim, da ga na ta način kratkočasijo in učijo govoriti. Vsak napredek v držji otroka jo razveseljuje in vspodbuja. Čim otrok začne razločevati mater od drugih oseb, je njena materinska sreča narasla, kakor ji sreča in zadovoljstvo raste z vsakim razvojnim napredkom, ki ga opazi na svojem malčku. Otroci so roditeljem v veselje in srečo. V srečo in veselje so jim, dokler živijo. Dokler je dete drobno in malo ima svoje privlačnosti, ko pa postane večje, je ljubezen med starši in otroci ista, če ne še večja, ko pridejo otroci do pameti in znajo starše bolj ceniti. Kjer so otroci, tam je naravna vez med starši, ki v mnogih slučajih, ako pride do nesoglasja, ki bi lahko razdrlo zakonsko zvezo in družinsko srečo, tvorijo nov most in zvezo, po kateri se zravnavajo nesporazumi, ki bi sicer lahko odvojili in ločili zakonca ter jih pahnili v nepotrebne težave in nadloge. Otroke imeti, se pravi tudi zavedati se, zakaj prav za prav živimo in za koga delamo. Roditelji, ki imajo otroke, so navadno vedno bolj delavni, štedljivi in podvznetni v svojih poklicih, ker vedno mislijo na svoje otroke, za katere radi skrbijo in katerim bi tudi po smrti radi nekaj zapustili, kar jim naj olajša življenje. Ljubiti svoje otroke, je takorekoč že v naravi roditeljev. Saj vemo, da živimo po naši smrti v naših otrocih podzavestno naprej. Naši otroci so naša kri in naše meso. Kakor je vsaka žival polna ljubezni do svojega naraščaja, tako je narava človeku dala nagon, da si želi naraščaja in da ga ljubi.

Brez veselja in prazno je življenje tistih zakoncev, ki nimajo otrok. Vse, kar smo lepega popisali o sreči in radosti roditeljev, primanjkuje ljudem, ki niso poznali materinske in očetovske sreče. V življenju srečamo večkrat takšne ljudi, ki te svoje bolj ne prikrivajo. Še bolj bridko občutijo pomanjkanje naraščaja tisti ostareli zakonci, ki so morebiti sami do neke meje pomagali, da niso postali srečni očetje in radostne matere. Ko je človek dosegel gotovo starost in se ne more več uvrščati med mlade, se nehote in sicer iz čisto naravnih razlogov pojavi neka otožnost in prikrasnost v sreči, če nima otrok. Narava je pač ustvarila moškega in žensko, da skrbita za človeški naraščaj. Zato je velik greh in protinaravno, če se kdo namenoma izogiba tej najsvetejši nalogi in dolžnosti narave. Naravno in pravično pa je na drugi strani zopet, da ga na stara leta, potem ko je prepozno, mučijo očitki, da si je otožnosti in samote sam kriv. Da so ostarelim roditeljem otroci v onemoglosti in bolezni najlepša in najboljša pomoč, doživelim roditeljem, ki zapuša-

UMNI KMETOVALEC

Preredčimo naše gozdove!

Katero delo je našemu kmetu najnujnejše? Opravljanje, to je krmljenje in sploh »gleštanje« domačih živali. Živina mora biti zjutraj opravljena, preden se pristopi k drugemu delu, in tudi zvečer gre gospodinja navadno najprej v hlev, krave molst, čeprav otroci v zibelki jokajo . . . Zakaj: živina je prva!

Takoj za njo pa pride polje, njive, setev in žetev, pletev in okopavanje. Če ima skrben gospodar doma še za orati, ne gre za noben denar s konji od doma. Sosedje se kosajo med seboj, kdo bo imel prvi opravljeno to ali ono poljsko delo, četudi mnogokrat v lastno škodo. Pa je to pravemu kmetu že v krvi . . .

Za živino in poljem pa pride takoj skrb za drva in za steljo. Zdajle, ko je ozimina že v zemlji, se bodo po vsej naši deželi naši kmečki ljudje »zagnali v drva«. Isto-tako naši gospodarji že težko čakajo, da bi padla prva močna slana, ki bi oparila gozdove, da bi se dalo čimprej nagrabiti kaj stelje, listja.

Kaj pravite, dragi kmečki gospodarji, kako bi bilo, ako bi letos poskusili dobiti potreben nastilj še prej, kot bo »slanca padla«?! In z nastiljem hkrati tudi drva?! In obenem bi opravili še neko drugo delo, ki se žal nanj nikdar ne spomnite, ki pa ga je vendarle tako zelo potrebno opraviti?!

V mislih imamo jesensko čiščenje in preredčevanje gozdov in mladih gozdnih nasadov!

Naši kmečki gozdovi se že na prvi pogled ločijo od »graščinskih, veleposestniških«. Večina naših kmečkih gozdov predstavlja namreč pravo pravcato »džunglo« ali pragozd. Pa ne da bi bilo gozdno drevje v njih morda tako mogočno razvito. Lepo rastočega gozdnega drevja je pravzaprav le malo videti v povprečnem kmečkem gozdu. Zato pa toliko bolj bujno poganja v njih najraznovrstnejše grmovje, od leske, črnega in belega trna, mimo breze in gozdne vrbe, pa do dreva in brinja. Vse grmovje pa je med seboj prepreženo z srobotjo in robido, tako da je prehod marsikje sploh nemogoč, drugod pa se človek le s težavo in z razprskanim licem ter raztrganimi koleno prerije skozi »kmečki gozd« . . .

Razumljivo je, da tako zanemarjen gozd ne more nuditi lastniku posebnih koristi. A nikomur ne pride na misel, da je treba tudi gozd oskrbovati, to je redno iztrebljati grmovje in gozdni plevel, kakor tudi redčiti pregosto rastoče mlado drevje.

1. Jesensko čiščenje gozdov.

Večina naših kmečkih gozdov so takozvani mešani gozdovi, to se pravi, v njih se nahaja v mešanem sestoju raznovrstno listnato in iglasto gozdno drevje, medtem ko so veleposestniški gozdovi čisti, to je, bodisi samo smrekovi ali jelovi, mecesnovi ali pa borovi, ali pa samo hrastovi, oziroma bukovi.

Druga značilnost naših kmečkih gozdov

je življenje in svet, pa ob zatonu življenja in ob zadnji uri najprijetnejša tolažba in uteha, ne potrebuje nikake razlage.

Končno naj bo pripomnjeno, da so tisti narodi, ki imajo veliko otrok, narodi bodočnosti. Tam, kjer je število zibelk

je v tem, da se v njih izvršuje takozvana prebiralna sečnja, to je, gospodar poseka v gozdu vsakokrat toliko dreves, kolikor jih pač potrebuje za svoje gospodarstvo ali pa za kritje svojih denarnih obveznosti; — in tam, kjer pač najde drevje, kakršnega rabi. O kakem sečnem načrtu, ki je obvezen za lastnike velikih gozdov in po katerem se leto za letom poseka na golo ter nato vnovič zasadi določena gozdna površina, se našim kmečkim gozdnim posestnikom navadno niti ne sanja.

In tako se dan za dnem dogaja, da poseka gospodar v gozdu vedno le najlepše drevje zlahkih vrst (hrast, jesen, smreka, macesen), ker samo tako drevje lahko s pridom izkoristi, pušča pa krivenčasto in polomljeno drevje malovrednih vrst, tako na primer gaber, topolo, brezo, trepetliko, jelšo, maklen, hrast-cerovec, bor itd.

Kam tako brezumno postopanje vodi, je jasno: Ker plemenitih vrst gozdnega drevja nihče ne spodsaja, niti ne more odgnati v taki goščavi od drugod z vetrom zaneseno seme teh gozdnih dreves, izginejo sčasoma plemenita gozdna drevesa iz gozda docelo, ostane samo »džungla« brez vrednosti in koristi.

Zato prosimo vse naše kmečke gospodarje:

Izkoristite letošnjo lepo jesen in pobitita v gozd! Izsekajte brez prizanašanja vsa grmovje in — koder je še kaj plemenitega gozdnega drevja — tudi vse malovredno drevje, istočasno pa požanljite tudi vsa robido in srobot! Opravite to delo, dokler je listje še na drevju in še zeleno, to pa zato, ker je mogoče posebno mlada drevesca plemenitih vrst listnatega drevja obvarovati samo, ako nas že s svojim listjem nase opozorijo!

S takim trebljenjem bomo dosegli trojno korist: Predvsem to, da bo mlado plemenito gozdno drevje, ki ga je dozdaj srobot in grmovje dušilo, lahko bujno raslo ter da bo tudi odraslo drevje imelo več zraka in več hrane v zemlji na razpolago kot doslej. Istočasno pa bomo pri trebljenju gozdov pridobili tudi velike količine prvovrstne stelje, z izsekovanjem malovrednih drevesnih vrst pa tudi drv za celo zimo dovolj.

Če pa je naš gozd že tako opustošen, da je v njem le še tu pa tam kakšno plemenito gozdno drevo, v ostalem pa samo ničvredno grmovje in plevel — je najbolje, gozd na golo posekati in na novo posaditi. Vendar se je treba v tem primeru predhodno posvetovati s pristojnim gozdnim uradom (Forstamt), kajti sekanje na golo (kot vsako sekanje v večjem obsegu) brez dovoljenja tega urada je kaznjivo. Obenem pa si lahko tudi potrebne sadike za posajanje lahko zagotovimo samo preko gozdnega urada.

2. Redčenje mladih gozdnih nasadov.

Marsikateri gozdni posestnik, ki je — bodisi iz lastnega nagiba, bodisi ker ga je oblast prisilila k temu — zasadil pred

ali vozičkov vedno večje kakor števila letno izkopanih grobov, tam je narod, ki živi in se širi, narod, ki mu dobro gre in ki se mu ni bati, da bi ga drugi narodi zasušnjili. Takšen narod je seveda tudi nemški narod, v katerega usodno skupnost spadamo tudi Spodnještajerci.

leti na golo posekano gozdno parcelo z gozdnimi sadikami, je mnenja, da je s tem že vse potrebno za obnovo svojega gozda izvršil. Kakšna znota!

Četudi se namreč mlade gozdne sadike lepo primejo in prvo ali celo prva leta lepo uspevajo, jih vendar robidije, srobot in razno grmovje v teku let popolnoma preraste in uduši, ako nasada skrbno ne trebimo. Pa ne samo, v prvih letih, ko je treba trebiti mlad nasad od grmovja in plevela, potrebuje mlad gozd nege, marveč enako tudi pozneje.

Ko si namreč po prvih letih boja s plevelom in grmovjem mlad gozdni nasad pribori prvenstvo, se začne boj na življenje in smrt med drevesci v nasadu salmimi, boj za svetlobo, za zrak, za zemeljsko hrano. V prvih letih ima vsaka sadika vsega tega dovolj, ako je nasad skrbno negovan. Toda takoj, ko zavzame krona mladih drevesc večjo površino, kakor pa znaša razdalja med posajenimi drevesci, lahko posamezna drevesca širijo svoje krone in svoje koreninske mreže samo še na račun in v škodo sosednjih drevesc.

V tem boju — ki traja vsa leta rasti gozdnega nasada — zmagojuje drevesca, ki zaradi večje življenske moči ali zaradi boljših talnih razmer hitreje rastejo in zato prerastejo sosednja drevesca, jim odtegujejo svetlobo, istočasno pa tudi hrano v zemlji s svojimi koreninami. Zatiрана drevesca zaostajajo vedno bolj v rasti in se prej ali slej docela posušijo.

V nepreredčenih nasadih se v poznejših letih opaža vse polno takozvanih »sušcev«, to je dreves, ki so se zadušila tekom razvoja nasada.

Ni treba posebej omenjati, da je škoda, puščati mlad nasad nepreredčen tako dolgo, da se pregosta drevesca posušijo! Ne samo, da je škoda zemeljske hrane, ki jo odvišna drevesa porabijo brez koristi, ki pa bi drugim drevescom tako prav prišla — škoda je tudi v tem pogledu, da nepreredčen nasad mnogo počasneje raste kot prerediten.

Nepreredčeni gozdni nasadi imajo prav tanka, visoka debla z izredno gostimi letnicami. Tudi zakorenjena so ta drevesca le šibko, posebno smreke, ki niso bile prereditene. Zelene veje so ostale samo v vrhu, spodaj pa so se posušile.

Take gozdove rad polomi sneg, posebno tak, ki se oprjemlje vej (takozvani »moker sneg«). Pa tudi viharji kaj pogosto taka tanka in visoka drevesa pokolomijo ali pa prevrnejo s koreninami vred. Pa tudi nasproti raznim škodljivcem so v goščavi zrasla tanka drevesca manj odporna kot ona, ki imajo močno razvito deblo in krošnje.

Iz vseh naštetih razlogov je jasno, da je prereditvenje mladih gozdnih nasadov najnujno, da pa se tudi v gospodarskem pogledu izplača, kajti s prereditvenjem bo gozd toliko pridobil na hitrejši rasti, da bo vrednost tega prirasika kmalu presegla stroške prereditvenja. Nadalje pa se s pravočasnim prereditvenjem lahko iz gozdnega nasada dobi precejšnje količine lesa, ki se da koristno uporabiti v razne namene: prva leta za božična drevesca, nato za ližolovke, pozneje za hmeljevke, še pozneje za lojternice in žrdi, za trašnice in jamski les. Če pa pustimo, da se drevesca stoje posušijo, navadno niso uporabna za drugo, kot za drva.

Posebno zdaj, v času vojne, ko je treba vsak uporaben les izkoristiti, ne smemo pustiti, da bi nam propadala mlada drevesca v mladih nasadih, marveč jih moramo pravočasno prerediti. Najprimernejši čas v ta namen je zdajle jeseni!

Krošnje lahko uporabimo za nastilj, suhe veje pa za drva.

Zato naj vsak gozdni posestnik prerediti vse svoje gozdne nasade čimprej in sicer naj se drži pri tem delu naslednjih smernic:

Predvsem odstranimo posušena in že napoli suha drevesca. Nadalje vsa drevesca, ki stoje prav blizu skupaj, četudi zaenkrat še vsa lepo uspevajo, na račun okolice. Enako odstranimo vsa drevesa s polomljenimi vrhovi, z velikimi ranami v deblih, vsa krivenčasta in grčasta drevesca.

Paziti pa moramo, da ostane gozd dovolj gost, ali kakor rečeno, »sklenjen«. To se pravi, gozd mora ostati toliko gost, da se veje krošenj poedinih dreves vsaj še dotikajo ali celo nekoliko segajo druga v drugo. Pri tem pa je upoštevati hitrost rasti posameznih drevesnih vrst in rodovitnost zemlje, kakor tudi nadmorsko višino in podnebne prilike sploh. Tako n. pr. smemo macesen bolj prerediti kot n. pr. jelko, ker hitreje raste; v dolinah smemo razrediti nasade bolj kot v gorah, v vlažnih senčnih legah bolj kot v suhih prisojnih kamenitih strminah itd.

Pri prereditvenju nasadov izvajamo obena tudi odbiro gozdnih vrst. Če sifno namreč sadili v mešanem nasadu n. pr. smreko in jelko ali jelko in macesen, ali bor in macesen, ali iglavec in jesen, izsekavamo pri prereditvenju iz nasada predvsem drevje manj vredne drevesne

GOSPODARSKE VESTI

× **Vinska trgatav na Spodnjem Štajerskem** je, v kolikor se ni izvršena, v polnem teku. Vinogradniki trdijo, da bo letos izredno dobra kapljica in da ni povoda za nezadovoljnost. Suho poletje je tudi letos doprineslo svoj delež in ker ni bilo drugih elementarnih katastrof večjega obsega, je narava našim vinogradnikom vsaj do neke meje nagradila trud, delo in stroške.

× **Stoletnica obstoja kemične tovarne IG-Werke Offenbach.** Najstarejša tovarna tvrdke IG-Farbenindustrie, ki predstavlja največjo kemično industrijo na svetu, in sicer IG-Werk v Offenbach-u, obhaja letos stoletnico svojega obstoja. Kakor znano, so mnogostevilne tovarne raznih kemičnih izdelkov, ki se nahajajo v raznih mestih Nemčije in jih poznamo pod imenom IG-Farbenindustrie, producenti vseh mogočih kemičnih fabrikatov. Kakor že ime samo pove, izdeluje tvrdka v svojih tovarnah barve vseh vrst in za vse svrhe in so seveda ti izdelki radi dobre kakovosti iskani in cenjeni po celem svetu. Še bolj poznajo povsod razne zdravilne preparate, ki jih izdelujejo IG-tovarne in jih med ljudstvo razpečavajo lekarne, zdravniki itd. ali pa uporabljajo bolnice in zdravniki sami za zdravljenje bolnikov. V zadnjih desetletjih je ta vodilna kemična industrija začela tudi z izdelovanjem umetnega vlakna ali svile ter še s celo vrsto umetnih snovi, ki jih svet prej sploh ni poznal. Nešteti izumi, ki služijo človeštvu, so se porodili v glavah raznih kemikov, laborantov in delavcev te važne nemške industrije. Ako se pomisli, da smo pred komaj sto leti dobili prve tovarne te veletvrdke in da je to, kar izdelujejo te tovarne, višek vede na področju kemije, je to tudi znak, da je nemški kemik, laborant, tehnik, mojster in delavec po pridnosti, delavnosti, vztrajnosti, natančnosti in izumiteljskih zmožnostih prvi na svetu, da je ne-

vrste in puščamo drevje plemenitejših vrst. Če se torej borita za prostor n. pr. jesen in smreka, bomo posekali smreko in pustili jesen, če bor in macesen, bomo dali prednost macesnu itd.

Posebno v nasadih, kjer je pomešano tudi listnato drevje, moramo prereditvenje izvesti jeseni, dokler je listje še na drevju; da moremo ugotoviti obseg drevesnih krošenj, da lažje prepoznamo posamezne vrste med seboj, kar je včasih zelo važno (n. pr. pri hrastu), da lahko ugotovimo sušeca se in hirajoča drevesa itd. Pri čistih nasadih iglastega drevja pa je bolje opraviti prereditvenje zgodaj spomladi, ker je mogoče, da bo sneg pozimi del drevesc še polomil. Vsekakor ne smemo prereditvenje pozimi, ko leži na krošnjah sneg.

Za prereditvenje gozdnih nasadov pride v poštev le izkušen delavec, ki se zaveda odgovornosti in pomembnosti svojega dela.

V prav mladih nasadih se odvišna drevesca izsečejo z »vejnikom« (zakrivljen nož), večja drevesa pa izsekamo s sekuro. Če le mogoče, odstranimo zelene vejeve z za nastilj, suho vejevje za drva, debelejši les pa primerno izkoristimo. V gozdu na licu mesta smemo pustiti izsekan les le tam, kjer se spravljanje zaradi daljave ne izplača. V tem primeru pa moramo debelca iglastega drevja obeliniti, da se nasad ne okuži z lubadarjem.

dosegljiv in nenadkriljiv. Kemična industrija Nemčije je radi tega seveda prva in vodilna ter bo taka tudi v bodoče.

× **Grozdne pečke in koščice sliv bodo izrabljali.** V Romuniji so izdali odlok, ki obvezuje viničarje in sadjarje k zbiranju in čuvanju grozdnih pečk in koščic od sliv. Ista obveza velja tudi za tovarne konzerv. Iz obojega bodo izdelovali jedilno olje.

× **Pridelek konoplje je letos v Romuniji prav dobro uspel.** Na kakih 40.000 oralov pričakujejo 120.000 meterskih stotov konoplje. Ker znaša domača potreba samo 50.000 meterskih stotov, bodo 70 tisoč stotov lahko izvozili v tujino.

× **Plinski generatorji bodo gonili evropske ladje.** Otežkočen dovoz bencina je nekatere evropske države spravil na misel, da bi ladje, ki vozijo po notranjih vodah in ob obalah, opremili s plinskimi generatorji. Tako so na primer v Španiji na več ribiških ladjah montirali generatorje na lesni plin in so se vsi dobro obnesli. Francija je v tem pogledu šla še dalje. Izdala je odredbo, ki določa preureditev vseh rečnih motornih ladij in vlačilcev na generatorski plin. Država prispeva tritertine k vsem stroškom. V Holandiji in Belgiji so ribiške ladje in čolni tudi že v večji meri predelani na plinski generatorski pogon.

× **Nacrta mesta Rim.** Mesto Rim si urejuje in pripravlja gradnjo 200 ha obsegajočo prostornino, na kateri bo stala bodoča rimska industrijska cona. Mesto Rim, ki naj po načrtih sedanje vlade v desetih letih naraste na najmanj dva milijona prebivalcev, bo dobilo industrijo, ki bo v stanju producirati celoten konzum takega velemesta. Razen tega spada Rim v koncept, ki ga je izdelal Mussolini za bodočo razdelitev produkcije, ozirajoč se pri tem na centralna in južnoitalijanska področja. Električna sila za pogon bodoče industrije v Rimu je že osigurana. Dosegla bo 900 milijonov kilovatnih ur letne kapacitete.

Scherl-Bilderdienst-M.

Aller Anfang ist so schwer,
Daß man leicht verzagen kann.
Kritzeln-kratzen kreuz und quer
So fing jeder Schreiber an.

MALE VESTI

* Zanimivosti ljudskega gibanja v Marburgu. Prva polovica oktobra je prinesla v ljudskem gibanju kar troje presenečenj; posebno v številu smrtnih slučajev. Ves ta čas se je baš število umrlih držalo povprečno na 40 do polovice meseca. Zadnja polovica septembra pa je od te normale prinesla skok na število 76 umrlih. Oktobra prva polovica pa je to izredno visoko število znižala na —25 v Marburgu umrlih (število pogrebov je le za toliko višje, kolikor je vmes izven Marburga umrlih, pa tu pokopanih!). Od teh 25 je bilo 17 (zadnjič 41) moškega in 8 (zadnjič 35) ženskega spola. — Tudi število rojstev je padlo od zadnjič 120 na 85, od teh 42 dečkov (zadnjič 58) in 43 deklic (zadnjič 62). — Število pri Standesamtu sklenjenih porok je poskočilo od zadnjič 38 na 56. — Z velikim zanimanjem čakamo na uspeh druge mesečne polovice.

* Mestna knjižnica v Marburg-u objavlja, da posluje za stranke vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek med 15.30 in 18.30 uro, vsako sredo pa med 11. in 13. uro. Uprava knjižnice je prepričana, da se bodo meščani pridno posluževali izposojanja knjig, ki so v bogati izbiri na razpolago. Zimski čas, ko vreme navadno ni tako vabljivo za izprehajanja v okolico, je doba čitanja, ki nudi zabavo in izobrazbo.

* Veselje spodnještajerskih fantov. Minule dni so po ulicah spodnještajerske prestolnice Marburg-a odmevale stare, znane melodije, ki jih pozna spodnještajerski značaj že, odkar poznajo Spodnještajerci vojaško obvezo. Kakor vedno, so se naši vrli fantje tudi letos krepko držali stare navade, da se kot fekruti morajo nekoliko ojunati z dobrim spodnještajerskim vinom in da morajo okrašeni s cvetjem, podarjenim od svojih ljubic, nevest ali žena, prihajati z vriskom in

prepevanjem pesmi na zbirališča za odhod v vojaško službo. Oblečeni v svoje praznične obleke, spremljani od svojih deklet, ki so jim pomagale nositi jedajo in pijačo, v kolikor so jo lahko nosili s seboj, so vriskali in prepevali strumno korakajoč po mestnih ulicah, da je bilo veselje gledati te mlade može, ki se odpravljajo v svoje enote z istim veseljem in navdušenjem, kakor so nekoč odhajali njihovi očetje v svetovno vojno in pradedje v razne prejšnje vojne, ko je šlo za obrambo naše domovine. Stari vojaški duh Spodnještajercev ni samo še živ kakor vedno, temveč se je celo ojačil in razmnožil.

* Štajerska noša zaščitena. Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Sigfried Uiberreither je z dekretom, objavljenim v Verordnungs- und Amtsblatt-u z dne 17. oktobra, zaščitil štajersko ljudsko nošo, in sicer tudi dele te noše. Odslej ne smejo nenemški inozemci nositi štajerske ljudske noše.

* Spodnja Štajerska za vojno zimsko pomoč. Za zadnjo zbirko vojno-zimske pomoči je Spodnja Štajerska prispevala čedno vsoto 205.897 RM. Na čelu vseh okrožij v celem gau-u stoji mesto Marburg, katerega povprečen prispevek znaša 2,59 RM od vsake družine.

* Več vlomilcev in tatov je prišla kriminalna policija v Graz-u. Med aretiranci se nahajajo trije Spodnještajerci in nek Hrvat, Gre za ptiče, ki so policiji povzročali mnogo dela in truda, predno se jih je posrečilo odkriti in poloviti. Razume se, da bodo sledile najstrožje kazni.

* Učitelj Adolf-a Hitler-ja je umrl. V St. Andrä-ju pri Wolfsberg v gau-u Kärnten, so minuli ponedeljek ob navzočnosti Gauleiter-ja dr. Rainer-ja in njegovega štaba ter zastopnikov države, stranke in oborožene sile, priredili žalno proslavo po nekdanjem učitelju našega Führer-ja, profesorju dr. Leopold-u Pötsch-u, ki je tam v visoki starosti preminul. Žalni govor je imel Stellvertr. Gauleiter Thimmel. Žalni venec Führer-ja je položil na grob kot njegov zastopnik Gauleiter dr. Rainer.

* Nacionalsocializem kot učni predmet na univerzah. Na univerzi Friedrich-Schiller-ja v Jeni začne oktobra meseca tekočega leta univerzitetni profesor dr. iur. Johann von Lehrs, ki je doslej predaval v Berlin-u, predavati o nacional-socializmu. Na sporedu ima predmeta: »Svetovni nazor nacionalsocializma« in »Zgodovina nacionalsocializma«.

* Dva in pol tisoč let v barju pokopan mrlič. Pri nekih zemeljskih delih na meji barja Osterode-Niedenburg, so delavci trčili na neki odpor. Ko se je bližje pogledalo, so našli nekaj, kar je danes v muzeju Niedenburg predmet največje pozornosti. Gre za mrliča, ki so ga na istem mestu pred 2500 leti pokopali; 14letno deklico, katere telo nima nikakršnih znakov trohnobe — celo temni lasje so se ohranili — so našli v obliki paketa v koži jagnjeta všito, kakor so ga pokopali.

* V nemški državni upravi je in mora biti red. Dva uslužbenca urada dela sta za kmete posredovala delovne sile. Ker je v Nemčiji povsod pomanjkanje delavcev, je nekaterim kmetom prišlo na misel, da bi bilo dobro obenfa nastavljenca dati nekaj živih, da bi jim pri dodelitvi kmetijskih delavcev šla bolj na roko. Moža sta res vzela večkrat nekaj teh daril, kar se je pa začelo šušljati in so za to končno izvedele tudi nadrejene oblasti. Prišla sta pred izredno sodišče v

Nürnberg, ki je vsakemu prisodilo 5 let ječe in pet let izgube državljianske časti.

* Gospodinjki tečaji za neveste. V raznih gauih Nemčije imajo šole, v katere sprejemajo nad 18 let stare neveste, da se praktično in teoretično naučijo domačinstva.

* Zakaj porumeni listje? Ta jesenski pojav si je razlagati kakor sledi: Zelena barvna zrnca, ki se nahajajo na površini rastlin in ki opravljajo isto funkcijo kakor rdeča krvna telesa, pri venitvi in izmiranju izginejo. Na tistem mestu se potem pokaže rumenobarvna snov, ki se tudi nahaja v rastlinskih delih in sicer v obliki kapljic in se ji z znanstvenim izrazom pravi kantofil. Zelenim barvnim zrcem se pa pravi klorofil. — Z alkoholom se zeleni rastlini lahko odvzame klorofil. Če se to raztopino pretrese z bencinom, se rumeni kantofil loči od zelenega klorofila. Čist klorofil da lepo zeleno, krvavo rdečo curkajočo raztopino. Na klorofilova zrnca v rastlini ima svetloba upliv. Izumrle rastline, kakor na primer, slama, so rumenega izgleda. Znane so pa tudi rastline, ki v temi razvijajo zeleno barvo (klorofil), na primer praprotni in mladiki bodičastega drevja. Rastline, kakor gobe, ki se hranijo od razpadlih produktov drugih rastlin, ne tvorijo klorofila. Pozimi se večkrat opazi tudi rdečkaste dele rastlin. To pa nastane iz dejstva, da vsebujejo rastline tudi rdečo barvo, ki jo pa zakriva klorofil. V cvetju raznih rastlin so vidne tudi druge barve.

* Angleži kot roparji na Madagaskarju. Po najnovejših poročilih so Angleži izropali na Madagaskarju francoske vojne ujetnike. Niti žepne ure in poročni prstani niso bili varni pred angleškimi dolgoprsteži.

* 145kratni diamant so našli v diamantnih poljanah Gran Sabana, v bližini Santa Elena. Diamant cenijo na 100 tisoč dolarjev. Našel ga je ubogi iskalec diamantov, ki je to delo opravljal na lastne stroške.

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Litzow (Wb)

Im wegearmen Kaukasus.

Hier ist der Nachschub besonders schwierige. Verpflegung, Munition und Ersatzteile, alles muß durch Tragtiere herangeschafft werden.

* Kako se obnašajo ameriški državniki, če potujejo v diplomatskih misijah. V našem listu smo že pisali o potovanju Rooseveltovega posebnega diplomatskega zaupnika Wendell Willkie-ja v London, Moskvo in Čungking, kjer je s svojimi nepremišljenimi izjavami posebno v Moskvi in Čungkingu škodoval Rooseveltovi vojni politiki. Sedaj se je po nevturalnih virih izvedelo še sledeče: Ko so poročevalci listov v Čungkingu rekli Willkie-ju, da v Washingtonu niso zadovoljni z izjavami, ki jih podaja in da je sam Roosevelt izjavil, da niso vredne, da bi jih kdo sploh čital, je Willkie, ki je novinarje sprejel brez suknje in zavihanih srajčnih rokavov, v angleščini izjavil sledeče: »Jaz sem Wendell Willkie in delam kar hočem. V ostalem je za mene glasovalo 23 milijonov Amerikancev. Prokleta, še enkrat.« Za misleče zasledovalce vjopolitičnih dogodkov je dovolj razumljivo, da je politik kakor Willkie s svojim potovanjem, ki je imelo namen, da koristi Amerikancem in Angležem, koristilo le silam osi, prvim pa škodovalo. Iz njegovega obnašanja si Evropejci hkrati lahko napravijo sliko o inteligenci in zmožnosti ameriških politikov sploh. 23 milijonov Amerikancev je pri zadnjih volitvah glasovalo zato, da bi politični bebec, kakor je Willkie, postal predsednik Zedinjenih držav. Posekal ga je seveda Roosevelt, ki je dobil veliko več glasov in je seveda tudi nekoliko inteligentnejši, kljub temu pa so, za Willkie-ja oddani glasovi ogledalo, ki nam potrjuje naše neštetokrat iznešene misli, da politična zrelost ameriškega ljudstva ni ravno na zavidljivi višini.

* Šest let ječe je dobil 36letni žid Salomon Israel Stern iz Romunije, ker je v Wien-u in Berlin-u oskrnjel nordijsko raso s tem, da je stopal v intimne razmere z nemškokravnimi dekletki in ženami.

* Romunski kralj Mihael je obiskal pretekli petek v spremstvu vojnega ministra, generala Pantacija, več edinic romunske vojne mornarice v Constanzi, kjer je odlikoval celo vrsto častnikov in moštev, ki so se izkazali v bojih na Črnem morju.

PK-Aufnahme: Kriegsberichtler Grimm (Wb.)

Ein deutsches Flugzeug wird auf einem Feldflughafen zum Feindflug fertiggemacht

* Dnevi brambnega moštva v Anderburg-u. V Anderburg-u so nedavno bili dnevi brambnega moštva Sturbann-a V Wehrmannschaftsstandarte Cilli-Ost. Razen pouka in šolanja, ki ga je priredil Sturbann, je moštvo obiskal tudi vodja celotnega brambnega moštva Spodnje Štajerske, SA-Oberführer Blasch, kateremu so Sturmführer-ji poročali o stanju jezikovnih tečajev. Blasch je nato v tehnih besedah orisal prepoved Velike Nemčije. Zvečer je bil tovariški večer z godbo, petjem in humorističnimi nastopi. Drugi dan je bila budnica z godbo. Ob 7. uri je korakal Sturbann na slavnosten travnik, kjer se je pred Oberführer-jem Blasch-em izvršil program nastopa. Vsi šturmi, s šturmom udeležencev svetovne vojne, so pokazali svoja znanja. Višek je bil dosežen v paradnem korakanju. Brambno moštvo je na cell črti pokazalo voljo in pripravljenost vedno in povsod slediti Führer-ju.

* Plače ameriških židov v vodilnih službah privatnega značaja. »Daily Herald« objavlja izpod peresa svojega dopisnika v Washingtonu podrobnosti o plačah raznih židovskih direktorjev v ameriških industrijskih in trgovskih tvrdkah. Žid Lewy Meyers, ki je podpredsednik družbe Loews, ima 700.000 dolarjev letne plače. V našem denarju znaša to en milijon, sedem sto tisoč in šestdeset RM.

* Churchill ne ceni in ne spoštuje Stalinovega darila. Po poročilih iz angleških virov, je Stalin Churchillu pri sestanku v Kremlju podaril cel zaboj najboljših sovjetskih cigar, ki jih je Churchill v svojem letalu odpeljal domov. Churchill pa kljub dejstvu, da je eden izmed najstrastnejših kadilcev močnih cigar, Stalinovih cigar ne mara. On jih baje daruje drugim. Angleška poročila govorijo, da je Churchill stavil dotične cigare za »pobjubno uporabo« na razpolago. Ker ni povoda dvomiti v angleška poročila, je jasno, da Churchill Stalinove cigare ne prijajo.

* Ameriška reprezentančna zbornica (parlament) je odobrila Rooseveltov predlog o znižanju vojno-obvezne starosti od 20 na 18 let.

* Zelezna poroko sta praznovala te dni v Wienu Johann in Christina Fritsch. Mestna uprava je podelila zakonskemu paru lepo diplomu in častno darilo.

* Stalinov najnovejši izbruh sovražstva. Nemški uspehi so prisilili Stalina k novemu izbruhu sovražstva. Izdal je oklic, ki se glasi med drugim: »Nemogoče je premagati sovražnika, ako ga ne sovražimo z vso svojo dušo«. »Krasnaja Zvezda« je podčrtala Stalinove besede z nadaljnjim pozivom stalnograjskim branilcem: »Vsako hišo in vsak kamen je treba braniti do zadnjega«. Ta parola seveda ni nova in jo je Stalin izdal že takrat, ko so se nahajale nemške čete še par sto kilometrov oddaljene. Pa tudi v svojem notranjem območju imajo sovjeti razne težke skrbi. Tako je predsednik Sovjetske Unije, Kalinin, izjavil na nekem delavskem zborovanju v Jaroslavlju, da je potrebna budnost napram nemškim vohunom in saboterjem. Svaril je zlasti pred tujci in inozemci ter se je ogreval za največjo molčečnost v vojaških zadevah.

* Generalni ravnatelj za prehranjevalna vprašanja na Hrvaškem. Na Hrvaškem so v okviru znane preosnove vlade ustanovili tudi posebno ravnateljstvo za prehranjevalna vprašanja. Za generalnega ravnatelja je bil imenovan generalni konzul dr. Kraft, ki je v činu državnega tajnika.

PK-Aufnahme: Kriegsberichtler Dreyer (Wb.)

Sie wäscht für unsere Soldaten. In den besetzten Ostgebieten hilft die Bevölkerung in Stadt und Land unseren Soldaten gern in allen Dingen des täglichen Lebens.

* Roosevelt je poslal Čangkajšku novo posebno poslanico. Ameriški prezident Roosevelt je imenoval nekega Ower Lattimore-a kot političnega svetovalca pri vladi maršala Čangkajška v Čungking-u. Ower Lattimore je sedaj prispel v Čungking ter je baje izročil maršalu Čangkajšku novo osebno poslanico Roosevelta.

* V angleških glavah se že nekoliko svita. Angleški časopis »Daily Mail« piše: »V bodočih 12 mesecih bo pomanjkanje ladjevja tvorilo osrednje težave združenih narodov. Bivši angleški vojni minister Hore Belisha je pa v listu »Razon« trezno ugotovil, da je angleško gospodarjenje na morju začelo omahovati ter povprašuje, kaj se je zgodilo, da bi se to stanje popravilo. — Gospodu Belishi bodi povedano, da je na naši strani storjeno vse, da se to omahovanje spremeni v popolno uničenje angleškega gospodarstva po svetovnih morjih. Naša odlična letala in podmornice bodo pri tem imele glavno besedo.

* Nov šef generalnega štaba hrvatskega domobranstva je postal general Ivan Prpić. Mož je izšel iz vojaške nižje realke v Sarajevu ter kadetnice v Budimpešti. Ob razpadu bivše monarhije je kot generalštabni častnik vstopil v bivšo jugoslovansko armado, kjer je leta 1939. postal general. Služboval je nazadnje kot načelnik oddelka v glavnem generalnem štabu. V hrvatski armadi je bil najprej poveljnik divizije, nazadnje pa šef pisarne poveljnikovega glavnega stana. Prpić je star 56 let. Njegov predhodnik je bil general Laxa, ki je na lastno željo odstopil.

* 14 oseb pri padcu bombnika ubitih. V Angliji je po Reuterjevem poročilu padel bombnik na neko hišo. V ruševinah dotične hiše je bilo pri tem ubitih 14 oseb.

* Silna eksplozija v Južni Ameriki. V mestu Port Elisabeth v Južni Ameriki, je po poročilu londonskega lista »Svenska Dagbladet« eksplodiral ogromni bencinski tank, v katerem se je nahajala nič manj kot 4,5 milijonov litrov bencina.

* Zakaj gre v bojih na Novi Gvineji. Nova Gvineja je otok, ki predstavlja nekakšno predozemlje Avstralije. Zato se ni čuditi, da so se Japonci, ki mislijo nasesti Avstralijo, najprej polastili važnih točk tega velikega otoka. Da je temu tako, je razvidno iz japonskega pridiranja na britanskem južnovzhodnem polotoku Nove Gvineje proti Port Moresby-ju, ki ga branijo Avstralci in Amerikanci. Avstralsko-ameriškim četam zapoveduje znani ameriški bežl-general Mac Arthur, ki je v Pacifiku srečno odnesel pete, da ga niso ujeli Japonci. Kako bo ta mož japonskim napadalcem zabranil zavzetje mesta Port Moresby, ki predstavlja nekakšno skakalno desko na avstralski kontinent, je vprašanje za se. Gospodar Porta Moresby-ja je hkrati gospodar morske ceste Torres, ki je ozka in radi tega lahko obvladljiva s pomočjo minske in ostale mornariške zapore. Preko te ceste pa leži polotok Kap-York, kjer se je lahko izkrcati.

* Pretirane upe si delajo. V Zedinjenih državah Severne Amerike si mnogo obljubujejo o kavčuku, ki jim ga bo dobavila Bolivija, kjer so investirali ogromne vsote. Po poročilih, ki jih je objavil angleški gospodarski list »Economist«, so pa ti ameriški upi pretirani. Številke, s katerimi zonglirajo Amerikanci, so fantastične. Po doslej znanih številkah, je Bolivija v rekordnem pridelovalnem letu 1917. pridelala 6000 ton kavčuka, svetovna produkcija je pa takrat znašala 260.000 ton. Bolivijski strokovnjaki trdijo, da bo Bolivija z ozirom na povečane nasade v bodočem letu pridelala največ 7 do 8 tisoč ton kavčuka, kar predstavlja le mali del v oboroževalnih načrtih Roosevelta, ki potrebuje najmanj 15-krat več gumija. Ameriške astronomske oboroževalne številke se z dneva v dan bolj spreminjajo v prazen nič.

* Italijanski general padel na egiptovski fronti. Dne 18. oktobra je padel na egiptovski fronti, sredi svojih pešcev, italijanski general Frederico Ferraro-Orsi, komandant nekega armadnega zbora. Za svoje junaštvo je prejel večino vseh italijanskih odlikovanj.

* Dolgozoba Eleanor Roosevelt-ova je govorila. Zena predsednika Roosevelta rada posega v politiko ter pomaga svemu možu vladati narodom Zedinjenih držav Severne Amerike. Nedavno je v mestu Salisbury sklicala zborovanje črncev ter jim govorila o zaposlitvi črncev v podjetjih, ki so last belokožcev. Objubila jim je, da bo odslej sčasoma in potrpežljivo spremenjena praksa, ki se je doslej izvajala. Črnci ne bodo zadnji med tistimi, ki se bodo sprejemali v službe in v delo ter prvi med tistimi, ki bodo odpuščeni. Njen rdeč bo s svojimi vodilnimi močmi to zadevo uredil ter belemu plemenu dopovedal, da se mora to vse zravnati in urediti, da črnci ne bodo nikjer prikrajšani. Vsi ljudje so enaki, brez ozira na barvo. Razdelitev dela bo pravična in enaka za vse. Končno se je prva dama Zedinjenih držav Severne Amerike slikala skupno s črnci. Pri tem je izpod roke držala črnce ter v največjo jezo in nevojo belih prebivalcev Salisbury-ja delala tako, kakor da bi ji nikdo drugi ne bil tako blizu srca, kakor črnci. — Vse skupaj je samo komedija, ki gre za tem, da bi črnci raje služili v ameriški oboroženi sili in da bi pri bodočih volitvah oddajali svoje glasove za stranko, ki drži Roosevelta na konju. Če bi bilo ameriško plemo res hotelo črnce

družabno izenačiti, bi se to bilo že davno lahko zgodilo. Po ustavi in zakonih itak ne bi smelo biti razlike. Razlika je pa takšna, da linčajo belokožci črnce, če se eden ali drugi spozabi ter pregreši nad žensko belega plemena.

* Besedilo Atlantik-karte se nahaja v javni knjižnici. Gospa Roosevelt-ova je javni knjižnici v New York City kot zasebna tajnica svojega moža, podarila rokopis Rooseveltove Atlantik-karte ter po Rooseveltu lastnoročno pisan osnutek govora, ki ga je imel po radiu letos februarja. Ta dva dokumenta ležita sedaj v knjižnici v razstavi med 19 drugimi rokopisi vodilnih mož takozvanih zaveznikov, ki se bojujejo proti silam osl. Med slednjimi se nahajajo izvorni sestavki govorov Čangkajska, neguša Haile Sellassija, Stalina in še nekaj manjših glav. Lastnik knjižnice ima nalogo, da morebitnim ogledovalcem razstave razloži njen smisel, ki je v tem, da vsako lahko na podlagi lastnoročnih dokumentov vidi, kaj mislijo voditelji združenih narodov o bodočnosti in da se bojujejo za mir, ki bo za vse prebivalce zemeljske oble, ne ozirajoč se pri tem na raso, barvo ali svetovni nazor, dostojen in odgovarjajoč. — Po naše se lahko v par besedah in brez vseh razstav dokumentov pove, o čem sanjajo sedanji Churchillovi zavezniki, za katerimi tiči židovstvo. Porazili in uničili bi radi Nemčijo, da bi potem zopet lahko gospodarili in eksploatirali Evropo in z njo vred ves svet. Ker bo pa zadevo uredila nemška oborožena sila tako, da bo zmaga naša, je vse, kar podvzamejo zavezniki in tudi to, kar dela gospa Rooseveltova, mlatenje prazne slame.

* Kaj je časopis? Časopis je najožje povezan s človeštvom. Časopis prinaša človeku, ki je zmožen čitanja in pisanja, informacije o vsem, kar se po svetu dogaja, kar človeka zanima in tudi mora zanimati. Bralcu je časopis hkrati tolmač celotnega gradiva, ki ga objavlja. Dohar in obširen časopis svojim bralcem krepi in oblikuje prepričanje in pogled na življenje ter mu je lahko vodnik in učitelj njegove miselnosti. Časopis je danes, ko je čas draga stvar, in je treba varčno postopati z njim in ga dobro izrabljati, spremljevalec človeštva, kakor je nekoč bila samo knjiga. S tem ni rečeno, da so danes dobre knjige odveč in da so izgubile svojo kulturno veljavo. Res pa je, da je za čitanje knjig potrebno veliko več časa, ki ga marsikomu primanjkuje. Dobro časopisje je namreč po svojem urejevanju danes že v precejšnji meri nadomestek za knjige in je tistim, ki jim čas ne dopušta čitati debelih knjig, s časopisom to v precejšnji meri nadomeščeno. Saj pozna moderno časopisje želje in potrebe bralcev in je kolikor je največ mogoče urejevano tako, da je vsebina vsestransko pestra. Raznovrstnost časopisne vsebine s svojimi mnogimi stolpci in rubrikami ima namen, da najde v časopisu zanimivo čtivo vsak, ki ima željo in voljo do čitanja. Tudi pridni bralci knjig so hkrati čitatelji časopisov. Novosti in dnevnih dogodkov tudi ti ne morejo najti v knjigah. Tudi naše glasilo se trudi, da svojim bralcem v mejah možnosti nudi čim več. Med vojnimi, političnimi, gospodarskimi, kmetijskimi, malimi, raznimi in ostalimi stolpci najde v »Stajerskem Gospodarju« ravno tako moški kakor ženska, staro in mlado, kmet in delavec, vinar in majer, kakor tudi obrtnik in trgovec itd. čtivo, ki ga zanima. Bralci in prijatelji, ki se učijo in spo-

Besser für Dich — besser für alle!

Durch die Arbeit vieler fleißiger Köpfe und Hände entstand die Osram-D-Lampe mit der Doppelwendel, die viel Licht für wenig Strom gibt. Verlangen Sie deshalb beim

Glühlampen-Austausch stets ausdrücklich Osram-D-Lampen, damit der elektrische Strom, der meist mit Kohle erzeugt wird, ein Höchstmaß an Licht ergibt.

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!

T 26

polnjujejo v nemščini, najdejo v našem tedniku razen povedanega, še jezikovni kotiček, ki jim brezplačno omogoča uk in spopolnitev nemškega jezika. »Stajerski Gospodar« je vez med mestom in deželo, poročevalec o dogodkih doma in po svetu, svetovalec v kmetijskih zadevah, tolmač uradnih odredb, glasilo političnega, gospodarskega, poučnega in vzgojnega značaja itd., z eno besedo, tednik za vse Spodnještajerce doma in v drugih krajih. V kolikor še niste naročnik, zadostuje, da izjavite najbližjemu poštenu uradu željo, da bi ga radi dobivali. Tam vam bodo takoj sprejeli naročnino in boste list dobivali po pošti na vaš dom, ne da bi vam bilo treba dopisovati z našo upravo in prositi za kakšne denarne nakaznice. Po poteku naročnine kasira pošta obnove naročnine.

* Ponovne spremembe v vodstvu angleškega vojnega letalstva. Glavni letalski maršal Anglije, Sir Willfred Freeman je bil odpoklican ter imenovan za poverjenika v ministrstvu za letalsko produkcijo. Istočasno je bil vicemaršal Medhurst imenovan za sekcijskega načelnika v letalskem štabu. Medhurst bo do nadaljnjega izvrševal tudi funkcije namestnika šefa letalskega štaba.

* Tudi v Čungkingu nimajo zaupanja do Angležev in Amerikancev. Angleži in Amerikanci so objubili maršalu Čangkajsku, da bodo odpravili eksteritorialne pravice, ki so jih doslej uživali na kitajskih tleh ameriški in angleški državljani. Te pravice — posedovali so jih kar 16 — so bile v zasmeh kitajski suverenosti in tako je povsem razumljivo, da so Kitajci v Čungkingu zelo nezaupljivi, češ, da bi se utegnili tozadevna pogajanja še nadalje zavleči. Kitajci namreč že zatrjujejo, kakor piše tiencinski list »Ta Kung Pao«, da za odpravo eksteritorialnih pravic ni treba nikake prehodne dobe, kakor jo zahtevajo ameriški in angleški zastopniki.

* Cripps bo izstopil iz vlade? Kakor poroča londonski list »People«, je razširjena med angleškimi poslanci vest, da bo Stafford Cripps vsled nekih nesporazumov izstopil iz angleške vojne vlade. Domneva se nadalje, da je morda indijsko vprašanje bilo vzrok za nastale težave. So pa tudi taki, ki mislijo, da se tako nasprotujoča temperamenta kot sta Cripps in Churchill ne moreta znajti pri sodelovanju.

* Angleži so ustrelili 120 iranskih nacionalistov. V nedeljo je prispela v Ankaro iz Teherana vest, da je angleško vojno sodišče v Sirasu obsodilo 120 iranskih nacionalistov na smrt. Obsojenci so bili takoj ustreljeni.

* 75letnica izuma dinamita. Ravnokar je minulo 75 let, odkar je švedski izumitelj Alfred Nobel izumil dinamit ter z istim zrevolucioniral razstreljevalno tehniko. Sodobna strelna in razstreljevalna tehnika bi težko shajala brez dinamita. Nobelov izum je dvignil tudi vojno tehniko na današnje višino, še več je pa koristil rudarski industriji, ki se je s pomočjo tega modernega razstrelilnega sredstva zelo razširila in svojo produkcijo povečala.

* 75 milijonov pezet je dovolila španska vlada za izkoriščanje domačih nahajališč petroleja. Težnja gre za tem, da se v lastni državi najde nadomestilo za gonilna olja, katerih uvoz je radi vojne otežkočen.

TO IN ONO

o Ameriška filmska produkcija. Hira. Radi vojne in težav z izvozom filmov je ameriška filmska industrija, ki jo tarejo seveda še druge vojne težave, začela nazadovati. K vsemu temu je pa še prišlo dejstvo, da iščejo razni dosedanja odjemalci ameriških filmov filme, ki bi jim bolj odgovarjali. To je razumljivo, saj se mnogo narodov, otreša plutokratskih življenjskih načinov in ker so ameriški filmi prikrojeni vsi po njihovih metodah in so vse drugo prej, kakor primeri za neplutokratsko usmerjeno prebivalstvo. V dokaz lahko navedemo primer s Turčijo, ki je nedavno protestirala zoper ameriške filme. Svoj protest je utemeljila s tem, da filmi ameriške produkcije kvarijo mladino, ki je glavni obiskovalec kinematografov. Življenjske načine in luksus kakor ga vidimo v filmih severnoameriških filmskih izdelkov, ne prikazuje obiskovalcu ničesar drugega, kakor način, kako se po gangsterskih in banditskih metodah pride do faksnega življenja, kar je strup za mladino.

o Otok Sereq v Rokavskem zalivu. Kakor znano, ležijo pred francosko obalo v zalivu St. Maio britanski, takozvani Kanalski ali Normanski otoki. Ti otoki ležijo zapadno od francoske luke Cherbourg, in so jih nemške čete med svojim zmagovitim prodiranjem v Francijo zasedle. To je bil prvi primer v sedanji svetovni vojni, da se je v nekem kraju na ozemlju Velike Britanije snelo britansko zastavo ter na njeno mesto obesilo zastavo nasprotnika, ki je Veliko Britanijo premagal. Od vseh kanalskih otokov je otok Sereq, o katerem smo nedavno čitali v poročilu vrhovnega poveljstva nemške oborožene sile, kako je na istem 16 Angležev napadlo neko delovno poveljstvo, sestojede iz podčastnika in štirih mož, najmanjši. Število prebivalcev znaša 675 oseb. Otok je pet in pol kilometrov dolg ter dva in pol kilometra širok. Razdeljen je v dva dela, ki sta medsebojno zvezana s 100 metrov dolgim in 90 metrov visokim ter samo štiri do pet metrov širokim pasom, preko katerega je speljana cesta. Otok je seveda v nemških rokah, medtem, ko Angleži in Amerikanci kot vojakci še nikjer niso stopili na nemška tla.

o Črncl in Angležinje. Črncl, ki jih je Roosevelt poslal v Anglijo, da bi se bojevali za Angleže, so istim kot topovska

Unsere wöchentliche Sprachecke

DER GUTE KNECHT.

Der Gutsbesitzer¹⁾ Vormann hatte einen braven²⁾ Knecht. Daß dieser brav war, erfuhr³⁾ Vormann zuerst⁴⁾ durch eine kleine Begebenheit⁵⁾, an die sich später⁶⁾ viele andere reihten⁷⁾. Der Knecht hatte nichts davon gewußt, daß ein Auge⁸⁾ ihn beobachtete⁹⁾, als er sich brav benahm¹⁰⁾. Es war nämlich¹¹⁾ ein heißer¹²⁾ Mittag¹³⁾, als der Knecht Konrad mit seinen Pferden vom Acker heimgekommen¹⁴⁾ war. Die beiden Pferde wurden abgeschirrt¹⁵⁾ und gefüttert¹⁶⁾; denn jeder, der es wissen will, weiß, daß auch ein Tier nicht zur rechten Ruhe kommt, solange es das Geschirr¹⁷⁾ auf dem Leibe¹⁸⁾ hat. Viele¹⁹⁾ wollen dies nicht wissen, um sich die Mühe des Ab- und Aufschirrens zu ersparen. Das tat aber Vormanns Konrad nicht und es kann wohl sein, daß ihm selber darum auch das Essen hernach umso besser schmeckte²⁰⁾. Es war ein eigenes Behagen²¹⁾, mit dem sich Konrad nach dem Mittagessen²²⁾ auf einen Stein²³⁾ neben der Stalltür²⁴⁾ setzte²⁵⁾ und mit einem Strohalm²⁶⁾ seinem Pfeifenrohr²⁷⁾ Luft machte, während²⁸⁾ er einstweilen den runden²⁹⁾ Pfeifenkopf³⁰⁾ auf das Gesimse³¹⁾ des kleinen Stallfensters³²⁾ gelegt hatte. Als er jetzt nach dem Pfeifenkopf griff³³⁾, rutschte³⁴⁾ dieser unversehrt³⁵⁾ in den Stall. Schon wollte Konrad herabsteigen³⁶⁾ und durch die Tür in den Stall gehen, um den Pfeifenkopf zu holen, aber plötzlich³⁷⁾ hielt er inne³⁸⁾; er sah³⁹⁾, daß die beiden Pferde sich niedergelegt⁴⁰⁾ hatten, und er wußte, daß sie sogleich aus der ihnen nötigen⁴¹⁾ Ruhe⁴²⁾ aufspringen⁴³⁾ würden, wenn er in den Stall träte. Er setzte⁴⁴⁾ sich daher ruhig⁴⁵⁾ nieder und hielt⁴⁶⁾ das Rohr⁴⁷⁾ seiner Pfeife rauchlos⁴⁸⁾ im Munde. Als der Besitzer Vormann, der dies alles aus seinem Fenster beobachtet⁴⁹⁾ hatte, an Konrad die Frage⁵⁰⁾ richtete⁵¹⁾, warum er nicht rauche, sagte dieser: »Ich will die Gäule⁵²⁾ nicht unterwecken⁵³⁾, will lieber warten, bis es wieder ins Feld geht.

»Du bist ein braver²⁾ Knecht«, sagte Vormann, und reichte ihm die eigene⁵⁴⁾ silberbeschlagene⁵⁵⁾ Pfeife. »Da nimm und behalte sie zum Dank dafür, denn wer die Ruhestunden⁵⁶⁾ eines Tieres⁵⁷⁾ schont, der ist auch rechtschaffend⁵⁸⁾ gegen Menschen«.

Ausschneiden und aufheben!

hrana prav dobrodošli. Da bi jih pa smatrali za ljudi, ki se lahko svobodno mešajo med angleško ljudstvo, to pa še dolgo ne. Po časopisnih poročilih, ki prihajajo preko nevtralnih držav, delajo v Angliji mnogo vetra glede dejstva, da se angleška dekleta in žene preveč bavijo s črncl. Razne grožnje, opomini in svarila se objavljajo, kar pa prav malo zaleže. Ljubavnih odnošajev med črncl in Angležinjami je vedno več. Iz povedanega je razvidna nizna morale angleških žena in deklet. Kdor pozna življenje, mu je jasno, da se tam, kjer deklet ali žena nimata volje in želje, navadno ne zgodi nič. Moški sam, pa naj si bo Rooseveltov črni vojak, brez pristanka ženske najbrž tudi ne bo oskrunil časti angleških deklet in žena. Bilo bi boljše, da se Angleži pobrigajo za morale svojih žena. Tam, kjer je morala ženskega sveta na pri-

- 1) Posesnik
- 2) priden
- 3) izvedel 4) najprej
- 5) dogodek
- 6) pozneje 7) vrstili
- 8) oko 9) opazoval
- 10) obnašal 11) namreč
- 12) vroč 13) opoldan
- 14) se vrnil domov
- 15) razkomatati
- 16) nakrmiti

- 17) jermenje 18) telo 19) mni

- 20) tesnoba
- 21) zadovoljstvo
- 22) kosilo
- 23) kamen 24) jhlevska vrata
- 25) vsedel 26) siamnata bilka
- 27) cev pipe 28) medtem
- 29) okroglo
- 30) glava pipe 31) zidec
- 32) jhlevsko okno
- 33) segel
- 34) segel 35) skotalil
- 35) neposkodovan
- 36) stopiti dol
- 37) nenadoma
- 38) obstal 39) videl
- 40) vlegla

- 41) potreben 42) mir 43) s

- 25) vsedel 44) mirno
- 45) držal 46) cev
- 47) brez dima

- 48) opazoval
- 49) vprašanje 50)
- 51) konja
- 52) zbudili

- 2) priden
- 53) lastno
- 54) s srebrom okovano
- 55) počitek 56) žival
- 57) pošten

Isreži in shrani!

merni višini, tudi ni strahu, da bi se ženske pokvarile. Pocenil ali zastoj je kakor znano, le tisto blago, ki veliko vredno ni. In tako je tudi z ženskami.

o Kakšno plačo ima predsednik Združenih držav Severne Amerike. Zastopnik tiskovnega sekretarja v Beli hiši v Washingtonu, kjer je sedež vlade in predsednika Roosevelta, Huggett, je glasom poročil lista »United Press« izjavil, da se bo Rooseveltu sedanjo letno plačo, ki znaša 75.000 dolarjev, znižalo na 25.000 dolarjev letno, in sicer na podlagi določil, ki jih je vlada izdala o najvišjih dopustnih plačah, dokler traja vojna. — Torej 75.000 dolarjev, prosto stanovanje v Beli hiši ter še ogromne doklade za reprezentacijske svrhe plačuje ameriško ljudstvo za delo, ki ga opravlja Roosevelt. To je res lepa in dobro plačana služba!

Od 26. do 31. oktobra 1942

Deutsche Sparwoche

(T E D E N Š T E D N J E)

Ni merodajno koliko, temveč le to, da štedimo. Začnimo v tednu štednje.

Denarni zavodi na Spodnjem Štajerskem

Spodnještajerci so junaški narod

Naključje je nanoslo, da je vodstvo brambnega moštva organizacije Steirischer Heimatbund nedavno v Marburg-u popisovalo odlikovanja frontnih bojevnikov iz svetovne vojne v svrhu priznanja častnih nagrad, ravno na dan, ko so po mestnih ulicah prepevali in vriskali spodnještajerski rekruti, ki so odhajali v vojaško službo. Slučaj je tudi, da se na Spodnjem Štajerskem istočasno vršijo nabori mladeničev za oboroženo silo. To daje priložnost in povod, da se to zabeleži ter podčrta vojaški duh in junaštvo Spodnještajercev.

Za domoljubnega, prav posebno pa za vojaško orientiranega človeka je bilo ganljivo opazovati, kako so frontni bojevniki iz svetovne vojne v Marburg-u reagirali na oklice za prijavo odlikovanj, ki so jih dobili za hrabro obnašanje v svetovni vojni 1914-1918. Možje v letih, z osivelimi in plešastimi glavami, med letniki, ki so sedaj na višku svoje moške dobe, so prihajali v vojaškem redu z legitimacijami in dokumenti — v kolikor jim je uspelo iste pod srbsko vladavino skriti in rešiti — da zadostijo pozivu. Nekateri so prinesli tudi originalne hrabrostne svetinje s seboj ter jih s tovariši ogledovali. V srca je segalo, kako so se pri tem sestanku našli tovariši iz nekdanjih strelskih jarkov v Galiciji, Srbiji in ob Soči, izmenjajoč spomine na tista dolga, trda štiri leta, ko so z lastnim življenjem branili domovino.

Upokojen bivši oficir, ki je popisoval prijavljena odlikovanja, je v nekem bojevniku spoznal podčastnika, ki se je bojeval v enoti, ki ji je on poveljeval. Do solz ganljivo je bilo svidenje in pozdravljanje obeh, danes belolasih starih junakov, ki sta se po dolgih 28 letih zopet spoznala, srečala in spominjala na čase iz leta 1914., ko je v bojih šlo za njune, takrat še mlade glave, ki so bile pripravljene, žrtvovati se za domovino.

Nič manj radosten ni bil slučaj, ko je popisovalec in bivši oficir v predloženi mu legitimaciji o hrabrostni svetinji, spoznal sobojevnika, ki ga je on, kot njegov poveljnik pred 26 leti za dotično odlikovanje predlagal.

Podpisi raznih poveljnikov na predloženih legitimacijah so pri popisujočih nekdanjih frontnih oficirjih osvežili spomine na oficirje-tovariše, s katerimi so pred več kot četrtoletjem skupno preganjali sovražnika, ki je silil v njihovo domovino. Na žalost leži mnogo, na predloženih legitimacijah podpisanih oficirjev v hladni zemlji daleč proč od svoje ožje spodnještajerske domovine.

Med prijavljenimi imejtelji hrabrostnih svetinj iz svetovne vojne ni manjkalo prijaviteljev, ki so poročali o svojem predlaganju za odlikovanja in jim je nesrečen izid svetovne vojne onemogočil, da bi jih bili dobili. Tudi taki bojevniki se zavedajo, da so se takrat žrtvovali za domovino, ki jim pa žal ni mogla več izročiti zasluženih vidnih znakov priznanja v obliki hrabrostnih svetinj.

Popis teh junakov je na celi črti potrdil staro, neovrgljivo junaštvo Spodnještajercev. Med prijavljenimi odlikovanci so bile najbolj zastopane spodnještajerske formacije, in sicer: pešpolki 47, 26, 87;

pionirji štev. 3, dragonci štev. 5 in prostovoljni strelci štev. IV. Mnogo prijavljenih Spodnještajercev je služilo seveda tudi v drugih polkih.

Pozornost je vzbudil primer razmera mladega Spodnještajerca in frontnega bojevnika iz svetovne vojne, ki je glasom dokumentov in navedb leta 1915. kot komaj 16letni prostovoljec stopil v bataljon spodnještajerskih prostovoljnih strelcev Marburg IV, v katerem je bil do končane svetovne vojne deležen šestkratnega odlikovanja.

To je ogledalo vojaškega in hrabrega ljudstva, ki živi na Spodnjem Štajerskem.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpl., das fettgedruckte Wort 26 Rpl., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u. Heirat 13 Rpl., das fettgedruckte Wort 40 Rpl., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpl., das fettgedruckte Wort 30 Rpl. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort, Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpl., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpl., Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpl. — Anzeigen-Annahmeschluss: Donnerstag um 11 Uhr. — „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1— RM

REALITÄTEN UND GESCHÄFTSVERKEHR

■ Zu verkaufen

Besitz 7 $\frac{1}{2}$ Joch, 10 Kilometer von Hauptplatz, an der Straße mit Autobusverkehr, wird nach Vereinbarung auf halbe Fehschung mit 1. November vergeben. Adresse in der Verw. 1477-2a

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchsgüter) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Düngekalk aller Art waggonweise sofort lieferbar durch die Firma Anton Birgmayer, Marburg (Drau), Tegetthoffstraße 74, Tel. 24-97 1384-3

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160-4

Wildkastanien kauft wie alljährlich Arbeiter, Draugasse 5. Fernruf 26-23. 1412-4

Tischler Achtung!

Brauche für ständige Lieferungen Tische in verschiedenen Größen, Stockerl, Stühle und andere kleine Möbel. Anträge mit entsprechendem Preis an J. Putschko, Sessel- und Kleinmöbelhandlung, Marburg/Drau, Triesterstraße 57. 1483-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Freiwillige für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbescholten und einsatzfähig, im Alter von 24 bis 60, zu sofortigen Eintritt gesucht. Auskunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Rudolf, Werbeleiter, Graz, Sackstraße 27, Tel. 42-42, und Innsbruck, Hotel Mondschein, Mariahilf 6.

Anzeigen im „Stajerski Gospodar“ vermitteln mit grossem Erfolg!

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäschefabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli, Unterkötting. 1132-6

Mädchen und Bursche

von 14 Jahren aufwärts werden zwecks Ausbildung zum Facharbeiter gesucht. Die Aufnahme erfolgt nach Überprüfung durch das Arbeitsamt. Ebenso werden Frauen und Männer in allen Altersstufen als Arbeiter aufgenommen. Anzufragen bei Anton Pinter Marburg, Reiserstraße 16, oder Zwirnerei Thesen. 1209-6

Köchin

wird sofort gesucht. Anzufragen bei Frau Lotte Ehrlich, Marburg (Drau), Reitergasse 8. 1413-6

Pferdeknecht

verheiratet, Frau als Hilfe, samt Verpflegung gesucht von Gutsverwaltung Straßenhofen, Platsch 35, Post Kunigund. 1452-6

Mädchen

oder Frau zur Schweinebetreuung, verheiratet oder ledig, bei Verpflegung gesucht von Gutsverwaltung Straßenhofen, Platsch 35, Post Kunigund. 1453-6

Küchenmädchen

wird gesucht. Anzufragen: Burgkaffee, Marburg. 1463-6

Schneiderlehrling

(auch aus der Umgebung), wird aufgenommen. Anfr. Herrenschneiderei, Marburg, Schillerstraße 10. 1461-6

Perfekte Köchin

bei guter Behandlung und Bezahlung wird per sofort aufgenommen. Gut Karolinenhof, Pettau. 1467-6

Meier

mit 3-4 Arbeitskräften gesucht für 1. November. Frangesch, Thesen-Marburg. 1466-6

Winzer

mit 2-3 Arbeitskräften gesucht für 1. November. Franz Frangesch, Thesen-Marburg/Drau. 1465-6

Erfahrener Schaffer

für Landwirtschaft mit 100 Joch gesucht. Anträge unter »Pflichttreu 100« an die Verw. 1462-6

Köchin

für alles gesucht. Vorzustellen täglich von 9-10 Uhr bei Bader, Schillerstraße 12/II — Marburg/Drau. 1488-6

Verlässliche fleissige**Winzerleute-Ehepaar**

für kleineren Weingartenbesitz gesucht. Zellnitz — Johannesberg 83. 1479-6

1 Maschinenarbeiter,

1 Faßbinder, 1 Hilfsarbeiter per sofort gesucht. Faßbinderei Sulzer, Kaserngasse Nr. 7, Marburg. 1458-6

Brave verlässliche und selbständige

Köchin

wird gesucht. Anträge unter »M. L.« an die Verw. 1485-6

Lehrling oder Lehnmädchen

mit guter Schulbildung, wird für Gemischtwarenhandlung am Lande aufgenommen. Volle Verpflegung im Hause. Zuschriften: Anton Golenko, Kaisersberg bei Friedau. 1482-6

Bäckerlehrling

wird sofort aufgenommen. Kost und Wohnung im Hause. Auch Lehrlinge mit Vorkenntnissen sollen sich melden. Zuschriften erbeten an Franz Waupotitsch, Bäckerei, Windischfeistritz 160. 1476-6

ZU MIETEN GESUCHT**Herr in leitender Stellung**

wünscht sehr schönes Zimmer, auch mit 2 Betten, ehestens zu mieten. Anträge erbeten unter »Leitende Stellung« an die Verwaltung. 1471-8

Betriebsleiter Ingenieur

zeitweise auf Reisen, sucht nur schönes Zimmer, event. mit Badebenützung. Dringende Angebote unter »Betriebsleiter 007« an die Verwaltung. 1472-8

Kaufmännischer Leiter

öfter abwesend, wünscht ein schönes, möbliertes Zimmer in der Stadt oder Villenviertel mit Bad oder zeitweiser Benützung ehemöglichst zu mieten. Angebote unter »Kaufm. Leiter« an die Verwaltung.

Herr in gehobener Stellung

zeitweise auf Reisen, sucht schön möbliertes Zimmer mit Bad oder Badebenützung in der Stadt oder Villenviertel. Eilanbote erbeten unter »Einkauf 05« an die Verwaltung. 1474-8

HEIRAT

12

Reichsbahner, Untersteirer,

33 Jahre alt, in Obersteiermark in Stellung, wünscht die Bekanntschaft mit Fräulein bis 26 Jahre alt, gutherzig und ruhigen Charakters, sowie netten und lebenswürdigen Äußeren. Köchin oder Schneiderin bevorzugt. Mitgift nicht Bedingung. Nur ernste Anträge mit Bild unter »Treue Liebe« an die Verwaltung. 1480-12

Eisenbahner

mittleren Alters, sucht Ehebekanntschaft mit Fräulein oder Witwe. Anträge an die Verw. unter »Bachern«. 1478-12

Die seit **104 Jahren** bestehende

ADRIATISCHE VERSICHERUNGS-GESELLSCHAFT

und die

INTERNATIONALE UNFALL- UND SCHADENSVERSICHERUNGS-GESELLSCHAFT**WIEN**

die auch in Oberkrain und in der Untersteiermark schon seit vielen Jahrzehnten tätig sind, empfehlen sich für den Abschluß

aller Arten der Lebensversicherung und für die nachgenannten **Sachversicherungszweige:**

Feuer
Einbruchdiebstahl
Kassenbotenberaubung
Verbundene Hausrat
Glas

Maschinenbruch
Glockenbruch
Haftpflicht aller Art
Kraftgefahr
Einzelunfall
Schülerunfall

Kinderunfall
Kollektivunfall
Lebenslängliche
Eisenbahnunfall
Betriebsstillstand
Wasserleitungsschäden

Transport
Valoren
Reisegepäck
Garderobe
Hotel-Reiseeffekten

Zuständige Hauptgeschäftsstellen:

Fillialdirektionen: Graz, Bismarckplatz Nr. 3.

Fillialen: Klagenfurt, Adolf-Hitler-Platz Nr. 13.

Hauptagenturschaften: Marburg, Sophienplatz Nr. 3, Cilli, Wokaunplatz Nr. 6.

Für Oberkrain: Krainburg, Koschatgasse Nr. 21.

Vertretungen in allen größeren Orten.

1470

Neue Vertretungen werden errichtet.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Der Beauftragte für Arbeitsfragen

Bekanntmachung

Die kriegswirtschaftlichen Aufgaben der Untersteiermark gestatten es nicht, die Lösung von Arbeitsverhältnissen im gegenseitigen Einvernehmen ohne Mitwirkung der Arbeitsämter zuzulassen. Sowohl Einstellungen als Lösungen von Arbeitsverhältnissen unterliegen grundsätzlich der vorherigen Zustimmung der für die Arbeitsstätte (im Falle der Lösung von Arbeitsverhältnissen) oder des Betriebes bzw. Haushaltes (im Falle der Einstellung) zuständigen Arbeitsämter.

Nach der Zweiten Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. 2. 1942 (V. O. u. Abl. Nr. 66, S. 473) sind folgende Ausnahmen gestattet worden:

1. Nach § 2 dieser Verordnung ist eine Zustimmung zur Lösung des Arbeitsverhältnisses nicht erforderlich:

- a) bei gelegentlichen Dienstleistungen oder Beschäftigungen, die wegen geringfügigen Entgeltes der Sozialversicherung nicht unterliegen,
- b) wenn der Arbeiter, Angestellte, Lehrling, Volontär oder Praktikant zur Probe oder Aushilfe eingestellt ist und das Arbeits-(Lehr-)verhältnis innerhalb eines Monats gelöst wird.

2. Nicht zustimmungspflichtig sind Einstellungen in

- a) Betriebe der Landwirtschaft,
- b) Betriebe des Bergbaues,
- c) Haushaltungen mit Kindern unter 14 Jahren, wenn nicht schon eine Hausgehilfin oder Hausangestellte eingestellt ist und die in Aussicht genommene Arbeitskraft nicht aus der Landwirtschaft stammt.

Zu widerhandlungen gegen diese Arbeitsplatzwechselbestimmungen, deren Einzelheiten in den §§ 1—7 der Zweiten Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark enthalten sind, werden nach Nr. 9 der Verordnung vom 14. 4. 1941 bestraft.

Marburg/Drau, den 16. Oktober 1942.

Dr. Henninger.

Junger Mann

mit Mitgift wünscht Ehebekanntschaft eines Bauernmädels mit eigenem Besitz. Zuschriften unter »Glückliche Zukunft« an die Verw. 1415-12

Reichsbahner, Untersteierer, mit guter Existenz, 35 Jahre alt, wünscht sofortige Ehebekanntschaft eines hübschen Fräuleins mit reiner Vergangenheit, 22—28 Jahre alt. Nur ernste Anträge mit Bild unter »Schönes gemeinsames Leben« an die Verw. 1481-12

FUNDE — VERLUSTE 13

Bernhardiner hört auf den Namen »Frühaufer, verlaufen. Otto Berlinger, Gasthaus und Fleischhauerei, Martin bei Wurmberg. 1464-13

Dackel schwarz, mit braunen Abzeichen, Samstags abends in Cilli entlaufen; Abzugeben gegen gute Belohnung bei Warsberg, Cilli, Graf-Hermann-Gasse 9, 1469-13

Goldene Armbanduhr

verloren von Greis bis Sachsenfeld. Abz. gegen Belohnung Pickl, Greis, 1489-13

VERSCHIEDENES 14

Tages-Preise für jede Menge

Altmaschinen, Eisen, Metalle, Abfälle aller Art. Übernehme Abwracksbetriebe. — Lagernd große Auswahl Autoteile, Maschinentelle und Nutzeisen. Max Weiß — Nagystraße 14, Tel. 21-30. Vormalig Gu-stintschitsch. 1375-14

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

CAROLA HÖHN,
HERBERT HÜBNER

in den spannungsvollen Lebensweg einer Tanztruppe durch die Welt:

Wie tanzen

um die Welt

Für Jugendliche nicht zugelassen! 1484-1

Zahnpflege-Rezept im Kriege

Wer Vollkornbrot, Früchte und vorwiegend ungekochte pflanzliche Kost gründlich kaut, wer bei gelegentlichem Mangel an Zahnpaste, wie Chlorodont, behelfsmäßig die Zähne — morgens und vor allem abends — mit Zahnbürste, Zahnstocher und lauwarmem Wasser reinigt, und wer mindestens einmal jährlich eine Zahnuntersuchung durch den Zahnarzt oder Dentisten vornehmen läßt, tut alles, was er im Kriege für die Erhaltung der Zahngesundheit und damit der Allgemeingesundheit tun kann. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall« von der »Chlorodont-Fabrik, Dresden N. 6. 1475

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gammistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. E g g e r, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13. 762-14

Besteingeführte alte Großhandels-gesellschaft bietet an:

Knochenleim, Hautleim, Lederleim,
Kunstdünger, Gelatine, chemische
Produkte. 1443

»OMNIA« Leim- und Chemikalien-Handels-gesellschaft m. b. H.
WIEN I., ESSLINGGASSE 13

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

Hypotheken auf Grundbesitz
in Stadt und Land

CILLI, Postfach

Kommaldarlehen

Siedlungsdarlehen

Haltung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt